

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2017-2018

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Dominika Vacková

**Průzkum znalostí veřejnosti o institutu veřejného ochránce
práv**

Praha 2018

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Veselá Jana

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED (PART TIME) STUDIES

2017-2018

BACHELOR THESIS

Dominika Vacková

**Survey of public knowledge about the Institute of the
Ombudsman**

Prague 2018

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

Ing. Veselá Jana

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 14.2.2018

Dominika Vacková

Poděkování

Ráda bych touto formou poděkovala paní Inženýrce Janě Veselé za vedení práce a Ing. Miroslavu Koláčkovi za cenné rady a odborné konzultace k této Bakalářské práci.

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou veřejného ochránce práv. V první části přináší rešerši informací k tomuto tématu, zejména k historii, současnosti a legislativnímu rámci tohoto institutu v České republice i v Evropské Unii. V praktické části, na základě dotazníkového průzkumu, vyhodnocuje znalosti náhodně osloveného vzorku veřejnosti o institutu veřejného ochránce práv. Druhou částí empirického šetření je statistické zhodnocení počtu podání podnětů, jejich relevance a vývoj v uplynulých pěti letech. V závěrečné části pak přináší shrnutí výsledků a doporučení vhodných zlepšení pro praxi.

Klíčová slova

Evropský ombudsman, Kancelář veřejného ochránce práv, ochránce, ombudsman, působnost, veřejný ochránce práv, zákon o Veřejném ochránci práv

Annotation

This bachelor thesis deals with the problematics of the Public Defender of Rights. The first part provides a search for information on this topic, especially its history, and current legislative framework of this institute in the Czech Republic and the European Union. In the practical part, the knowledge of a random sample of the public regarding the Institute of the Public Defender of Rights, is assessed using a questionnaire. The second part of the empirical research consists of the statistical evaluation of the number of submissions, their relevance, and their progress over the past five years. At the end of the empirical investigation, a summary of the results and recommendations for appropriate improvements in practice, are provided.

Keywords

act on public defender of rights, defender, European public defender of rights, Office of public defender of rights, ombudsman, public defender of rights

ÚVOD	9
TEORETICKÁ ČÁST	10
1 POJEM VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV A HISTORIE	10
2 VZNIK VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV V ČESKÉ REPUBLICE	11
3 PŮSOBENÍ OMBUDSMANA V ČR	13
3.1 Ustanovení do funkce	14
3.2 Současný ombudsman v České republice	16
3.3 Klíčové činnosti a kompetence ombudsmana.....	17
3.4 Jak podat stížnost a co by měla obsahovat	18
3.5 Průběh šetření	20
3.6 Desatero podle ombudsmana	21
3.7 Princip dobré správy	21
3.8 Mediálně známé případy řešené ombudsmanem	22
4 INSTITUCE EVROPSKÉHO OMBUDSMANA	24
4.1 Současný evropský ombudsman.....	25
PRAKTICKÁ ČÁST	27
5 CÍL PRÁCE	27
6 METODOLOGIE ŠETŘENÍ	27
6.1 Výzkumný vzorek a struktura dotazníkového šetření.....	27
6.2 Postup práce a metodologie – výzkumná část	28
6.3 Postup práce a metodologie – statistická část.....	29
7 PŘEHLED VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ	31
7.1 Vyhodnocení vlastního výzkumu	32
7.2 Vyhodnocení statistické části.....	53
DISKUSE VÝSLEDKŮ	57
ZÁVĚR	59
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	60
SEZNAM ZKRATEK	62

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	63
SEZNAM PŘÍLOH.....	65

ÚVOD

Téma této bakalářské práce se zaměřuje na problematiku instituce tzv. ombudsmana. Nedílnou součástí je pohled veřejnosti na tuto instituci, v našich podmínkách vystupující pod označením „veřejný ochránce práv“, která je jednou ze záruk zákonnosti ve veřejné správě. V České republice byla tato instituce zřízena zákonem č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv ze dne 8.12.1999. Uvedený zákon nabyl účinnosti dnem 28.2.2001 a do současnosti byl již několikrát pozměněn. Klíčovou úlohou je nominace vhodného kandidáta. Pro výkon této funkce není totiž lehké najít takového člověka, kterému bude veřejnost důvěřovat a současně bude mít u státní správy přirozenou autoritu.

Význam a užitečnost této instituce v ČR jsou i důvodem k výběru tématu této bakalářské práce. Práce se bude věnovat historii vzniku a vývoji institutu veřejného ochránce práv v České republice, jeho postavení, a to i z pohledu teorie dělby moci i jak postavení ombudsmana vnímá veřejnost. Důkladně se zaměří na charakteristiku ochránce, podmínky jeho ustanovení do funkce a na volební proces. Součástí budou také nejznámější případy řešené ombudsmanem a rozbor funkce Evropského ombudsmana. V České republice se jedná o relativně mladou instituci. Přesto je poměrně zjevné, že si již své místo mezi institucemi našeho státu vybudovala, především pro svou užitečnost. V empirické části práce bude provedeno dotazníkové šetření provedené na skupině nezávislých respondentů. Předmětem zkoumání bude zjištění úrovně znalostí veřejnosti o tomto institutu. Teoretické informace budou čerpány především z odborných publikací, právních předpisů a dalších dostupných zdrojů. Velmi důležitým zdrojem informací o činnosti Evropského i Českého veřejného ochránce práv jsou zejména pravidelně publikované zprávy o jejich činnosti a dále informace z internetových portálů těchto institucí.

TEORETICKÁ ČÁST

1 POJEM VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV A HISTORIE

Veřejný ochránce práv je českou podobou světové instituce označované názvem ombudsman. Pojem ombudsman pochází ze středověkého islandského slova „umbup“, které v překladu znamená moc nebo autorita. Výraz „umbup“ převzal švédský jazyk, upravil jej a základem slova ombudsman je tedy „ombud“, což znamená mluvčí, delegát či zmocněnec (Sládeček, 1998, s. 18). Tento neobvyklý termín, tak jako v mnoha dalších zemích, nebyl do našeho právního řádu přijat, ale v praxi se stal velmi oblíbeným. Úřad prvního veřejného ochránce práv zřídil v 18. století ve Švédsku král Karel XII. Od roku 1713 měl tento ombudsman na starosti zejména správné chování královských úředníků. V roce 1809 byla instituce ombudsmana zakotvena do švédské ústavy a byla definována jako orgán dohlížející na to, jak soudci a ostatní úředníci dodržují zachovávání zákonů a jiných právních předpisů. Ústavní zakotvení doplnil ještě zákon o pokynech pro ombudsmana, který přesněji specifikoval jeho práva a povinnosti (Sládeček, 1998, s. 34). Blackův právní slovník definuje pojem ombudsman jako: „Oficiální nebo polooficiální úřad nebo osoba, na který, resp. na kterou se lidé mohou obracet se svými stížnostmi proti státu (vládě, státní správě). Ombudsman stojí mezi občanem a státem a zastupuje občana vůči němu.“ (Black, 1993, s. 979).

Důležitého rozvoje dosáhl úřad ombudsmana ve 20. století, kdy zejména po druhé světové válce vznikl v různých formách téměř ve sto státech světa. Název se v jednotlivých zemích liší, např. ve Španělsku *defensor del pueblo*, v Rakousku *Volksanwaltschaft*, ve Francii *médiateur*, v Polsku *Rzecznik praw obywatelskich*, v Rumunsku *Avocatul Popolurii* a u nás v České republice veřejný ochránce práv.

Základní rozřídění ombudsmanů je odvoditelné od způsobu jejich vzniku. Ve většině zemí je *parlamentní ombudsman*, kterého volí zákonodárny sbor a jenž se zodpovídá parlamentu. Další variantou je *ombudsman výkonné moci*, to znamená, že je volen vládou a zodpovídá se vládě. Následuje dělení na *všeobecné* neboli *generální ombudsmany*, kteří se zaměřují na veškerou činnost veřejné správy a na *ombudsmany tzv. speciální*, jež se věnují jen určité oblasti výkonu veřejné správy, například ochraně práv dětí, vězeňství, ochraně dat atd. Ombudsmani mohou působit v rámci celého státu, nebo pouze v určité

oblasti. Takto působí například v Itálii a Švýcarsku. V České republice veřejný ochránce práv působí centrálně, s působností po celé zemi (Sládeček, 2011, s. 54). Rozsah jeho působnosti a zákonných oprávnění je ve všech zemích rozdílný. Avšak jde vždy o osobu, která je státem pověřena řešit stížnosti jednotlivců, či z vlastního popudu upozorňovat na nesprávné jednání. Další velmi významnou funkcí ve které může ombudsman působit je funkce mediační. V tomto případě ve smyslu hledání řešení ke spokojenosti obou stran, která by je větší než v případě jiných variant (Holá, 2011, s. 52).

V důvodové zprávě k zákonu č. 349/1999 Sb., je uvedena charakteristika veřejného ochránce práv takto: *„Ombudsman by měl sloužit průměrnému obyčejnému občanovi, bohatstvím neoplývajícímu a právnicky nedotčenému individu, ztracenému v houšti arogantní byrokracie, jako jednoduchá, nenáročná, a přitom relativně účinná forma domáhání se ochrany. Tato pomoc může spočívat i „jen“ v poskytnutí relevantní informace právního charakteru. Ombudsman může napomoci v práci i poslancům, kteří dostávají různá podání a buď si s nimi nevědí rady, anebo nemají prostředky a pravomoci k příslušnému šetření. Odlehčit by mohl i soudům, a to zejména soudu ústavnímu, jež dostává řadu podání, které není oprávněn řešit. Nabízí rychlejší, prakticky neformální a poplatkům nepodléhající postup. Autorita jeho názoru a doporučení bývá respektována, i když sám nemůže konkrétně zasáhnout do stěžovatelem napadnuté záležitosti.“* (Důvodová zpráva, online, cit. 2018-01-25).

2 VZNIK VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV V ČESKÉ REPUBLICĚ

Po listopadovém převratu v roce 1989 došlo na území tehdejšího Československa k velkým změnám. Etapa totalitního režimu byla ukončena a snahou celé republiky bylo postupně se zařadit mezi moderní demokratické země. Došlo k reformě veřejné správy a některé orgány, které byly za totalitního režimu zrušeny, se znova obnovily. V důsledku událostí před rokem 1989 však důvěra tehdejšího obyvatelstva k činnosti veřejné správy byla velmi malá. Snahou proto bylo vytvořit nové pojetí veřejné správy, které by vedlo ke zlepšení jejího obrazu v očích občana. Občan totiž velmi citlivě vnímá situace, v nichž se cítí ať oprávněně nebo domněle opomíjen, ponížen, či přehlížen nebo prostě jen často

neví kde a jakým způsobem se domáhat svých práv. Na rozdíl od úředníka nemá dostatek informací a odborných znalostí. Cílem bylo tedy vytvořit nezávislý orgán, který bude kontrolovat práva občanů na všech místech, kde se střetávají s veřejnou správou. A právě veřejný ochránce práv je tímto prostředníkem, který stojí mezi občanem a státním orgánem. Veřejný ochránce práv působí také jako ochranné opatření. Každý z úředníků vykonávající post státní správy si totiž musí uvědomovat, že se kdykoliv může dostat do situace, kdy bude nucen své úřední postupy odůvodnit (Hrabcová, 2003, s. 42).

Snaha zřídit instituci veřejného ochránce práv probíhala v ČR poněkud atypicky. V roce 1990 proběhl pokus o zřízení specializovaného ochránce práv skupiny osob, které jsou již přímo na základě zákona na svých právech omezeny. Jednalo se o příslušníky armády ČSFR. Je třeba připomenout, že podobná iniciativa proběhla za 1. republiky, kdy na popud prezidenta T. G. Masaryka proběhl pokus o ustanovení obdobného úřadu. Bohužel prvorepubliková ani federální myšlenka nedošla ke svému naplnění v podobě přijetí zákona o zřízení instituce (Vodička, 2003, s. 38). V letech 1993-1999 proběhlo několik pokusů o začlenění institutu ombudsmana do našeho právního řádu. Většina návrhů tohoto ústavu pocházela z Českého helsinského výboru nebo poté z poslaneckého klubu ČSSD. Po rozvleklém úsilí byl koncem roku 1999 přijat zákon č. 349/1999 Sb. o veřejném ochránci práv (dále jen "zákon"), který nabyl účinnosti dne 28. února 2000. Byl však podpořen jen malou částí poslanců. Odpůrci tohoto institutu v parlamentu převládali a proto myšlenka na ústavní zakotvení nepřípadala v úvahu. Do českého právního řádu byl tedy zaveden zcela nový institut kontroly veřejné správy a Česká republika se zase o krok přiblížila k moderním, demokratickým a právním státům (Hrabcová, 2003, s.55). Záporný přístup poměrně značné části Poslanecké sněmovny k tomuto úřadu se promítl také ve volbě představitele veřejného ochránce, který byl zvolen až napodruhé dne 18. prosince 2000.

Prvním veřejným ochráncem práv (dále jen "ochránce") se stal JUDr. Otakar Motejl – viz obrázek 1, který dle veřejného mínění nastavil úroveň této funkce poměrně vysoko vzhledem k jeho profesním i osobnostním kvalitám. JUDr. Otakar Motejl byl veřejným ochráncem práv zvolen na dvě funkční období. První funkční období bylo od 18. prosince 2000 do 18. prosince 2006. Druhé funkční období bylo od 19. prosince 2006 do 9. května 2010, kdy Otakar Motejl ještě v průběhu svého funkčního období umírá.

Obrázek 1: První veřejný ochránce práv v ČR - JUDr. Otakar Motejl

Zdroj: Ombudsman, online, cit. 2018-01-25

V roce 2009 byl pak Českou advokátní komorou uveden do Právnické síně slávy za celoživotní dílo a výjimečný přínos českému právu (Ombudsman, online, cit. 2018-01-25).

3 PŮSOBENÍ OMBUDSMANA V ČR

Veřejný ochránce práv slouží k ochraně osob před jednáním a rozhodnutím úřadů a dalších institucí uvedených v tomto zákoně, pokud je v rozporu s právem, neodpovídá principům demokratického právního státu nebo jsou-li tyto orgány nečinné (Sládeček, 2011, s. 40).

Ombudsman je povinen se zabývat stížnostmi, které směřují proti činnosti ministerstev a správních orgánů, které jim podléhají. Tedy například proti činnosti České národní banky, Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, okresních úřadů a měst při výkonu působnosti okresního úřadu, dále také proti Policii České republiky, Hradní stráži,

Armádě České republiky, Vězeňské službě České republiky, proti zařízením, ve kterých se vykonává vazba, trest odnětí svobody, s ochrannou nebo ústavní výchovu, ochranném léčení a veřejným zdravotním pojišťovnám. Působnost ochránce se netýká Parlamentu, prezidenta republiky a vlády, Nejvyššího kontrolního úřadu, zpravodajské služby České republiky, vyšetřovatele Policie České republiky, státního zastupitelství a soudů, s výjimkou orgánů státní správy soudů. Ochránce není oprávněn vměšovat se do činnosti a rozhodování úřadů jinak, než jak stanoví zákon č.349/1999 Sb. zákon o Veřejném ochránci práv (Ombudsman, online, cit. 2018-01-25).

Ombudsman tedy může vést nezávislá šetření, může zahájit šetření i z vlastní iniciativy, ale nesmí rušit nebo měnit rozhodnutí orgánů státní správy. Pokud však zjistí pochybení může požadovat zjednání nápravy. Od roku 2006 má právo vykonávat dohled nad dodržováním práv osob omezených na svobodě. Provádí tedy preventivní návštěvy zařízení, kde mohou být nebo jsou drženy osoby na základě příkazu orgánů veřejné moci, například soudu. Jedná se o věznice, azylová zařízení, léčebny dlouhodobě nemocných, zařízení ústavní výchovy a jiné. V roce 2008 získal ombudsman právo navrhnout kárné řízení proti předsedům a místopředsedům soudu v případě porušení jejich povinností ve funkci. Dále je také ochráncem obětí diskriminace, ale nemá právo vstupovat do soukromoprávních vztahů nebo sporů, například mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Zasahovat může jen v případě stížnosti na diskriminační jednání (Šabatová, 2009, s. 23).

3.1 USTANOVENÍ DO FUNKCE

Ombudsman je volen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky na funkční období šesti let. Je nominován z kandidátů, které navrhuje Prezident republiky a Senát. Ze své činnosti se ochránce zodpovídá Poslanecké sněmovně parlamentu České republiky. Ombudsman může být zvolen pouze na dvě funkční období bezprostředně po sobě jdoucí. Ochránce může být každý občan, který je starší 21 let a je volitelný do senátu. Pro sídlo ombudsmana byla zvolena moravská metropole Brno. Ombudsman má i svého zástupce, který ochránce zastupuje v plném rozsahu v době jeho nepřítomnosti. Je volený Poslaneckou sněmovnou stejným způsobem a za stejných podmínek jako

ombudsman samotný. Ochránce jej může pověřit výkonem části své působnosti (Sládeček, 1998, s. 37). Schéma volby a zodpovědností zachycuje obrázek 2.

Jistým omezením je skutečnost, že po dobu trvání funkčního období nemůže být ombudsman volen do funkce Prezidenta republiky, senátora, poslance, soudce nebo vykonávat jakoukoliv činnost ve veřejné správě. Nesmí být také členem žádné politické strany anebo hnutí. Své funkce se ujímá složením slibu do rukou předsedy Poslanecké sněmovny, ale ne dříve než k následujícímu dni po uplynutí funkčního období dosavadního ombudsmana.

Slib ochránce zní: „*Slibuji na svou čest a svědomí, že svou funkci budu vykonávat nezávisle a nestranně, v souladu s Ústavou a ostatními zákony a že budu chránit neporušitelnost práv*“ (Zákon č. 349/1999 Sb., online, cit. 2018-01-25).

Nastane-li taková skutečnost, že v zákonem stanovené desetidenní lhůtě od zvolení ombudsman svůj slib nesloží, jeho zvolení zaniká a dochází ke stavu jako by zvolen nebyl. Za výkon své funkce je zodpovědný Poslanecké sněmovně.

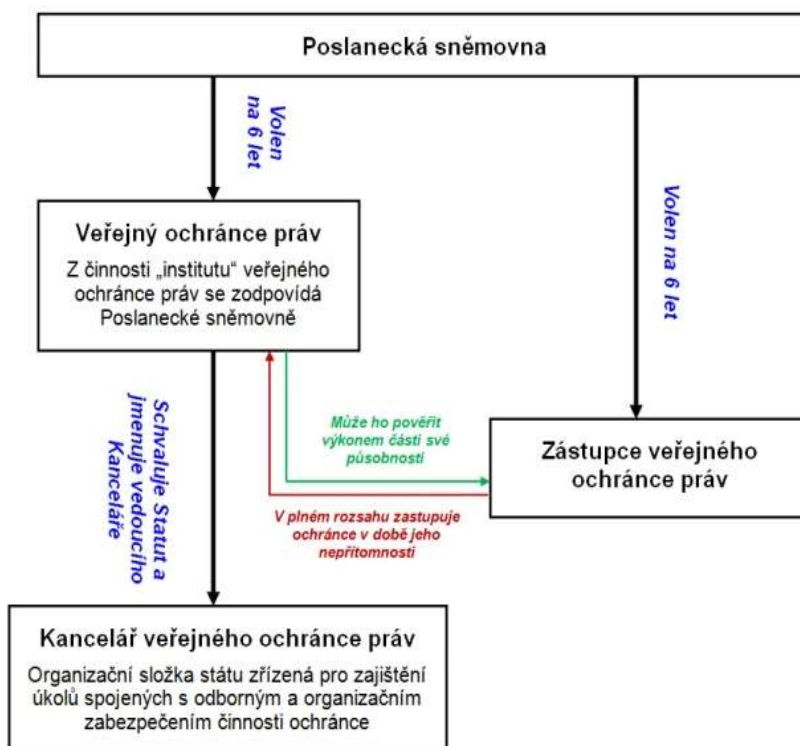
Veřejný ochránce práv pozbývá svou funkci dnem následujícím po dni, kdy uplynulo jeho funkční období, nabytí právní moci rozsudek soudu, kterým byl ochránce odsouzen pro trestný čin, přestal mít možnost být volitelným do Senátu, vykonává funkci ve veřejné správě, nebo předsedovi Poslanecké sněmovny bylo posláno písemné prohlášení ochránce, že se vzdává výkonu své funkce.

O pozbytí funkce z uvedených důvodů uvědomí písemně předseda Poslanecké sněmovny osobu, která funkci ochránce pozbyla. Zastává-li ochránce činnost, která je neslučitelná s výkonem jeho funkce, je-li členem politické strany nebo politického hnutí, Poslanecká sněmovna ho z funkce ombudsmana odvolá a písemně jej informuje. Účinky odvolání z funkce nastávají dnem doručení písemného vyrozumění (Sládeček, 1998, s. 15).

O odvolání z funkce vyrozumí předseda Poslanecké sněmovny Senát, prezidenta republiky, veřejnost a Poslaneckou sněmovnu. Volba nového ombudsmana se koná ve lhůtě začínající šedesátým dnem před uplynutím funkčního období ochránce a končí dnem jeho skončení. Uvolní-li se funkce ombudsmana ještě před skončením jeho

funkčního období, koná se volba ochránce do šedesáti dnů. Nebyl-li ochránce ve lhůtě uvedené zvolen, koná se nová volba ve lhůtě opět ve lhůtě šedesáti dnů.

Obrázek 2: Schéma volby a zodpovědností

Zdroj: Ombudsman, online, cit. 2018-01-25

3.2 SOUČASNÝ OMBUDSMAN V ČESKÉ REPUBLICCE

V únoru roku 2014 byla novým ombudsmanem zvolena Mgr. Anna Šabatová. Tato bývalá signatářka Charty 77 se celoživotně zabývá ochrannou lidských práv. Dne 25. ledna 2001 ji Poslanecká sněmovna na návrh prezidenta republiky Václava Havla zvolila zástupkyní tehdejšího ombudsmana JUDr. Otakara Motejla. Svůj slib předsedovi Poslanecké sněmovny složila 31. ledna a funkci zástupkyně zastávala do 14. února 2007. Je známa v souvislosti s Kuřimskou kauzou, kdy byla kritizována Fondem ohrožených

dětí, podle kterého porušila zákon, když neohlásila, že ví o dítěti bez identity. Podruhé již nekandidovala. Po odstoupení druhého ombudsmana JUDr. Pavla Varvařovského v roce 2013, ji na konci ledna 2014 Senát Poslanecké sněmovny České republiky navrhl jako jeho nástupkyni. Protože v prvním kole nezískala nutných 78 hlasů, byla zvolena až v kole druhém, kde v tajné volbě získala 85 hlasů od 168 přítomných poslanců. V letech 2008–2011 zastupovala Českou republiku jako členka Evropského výboru pro zabránění mučení a nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání (zkráceně CPT), který je orgánem Rady Evropy.

Obrázek 3: Současná veřejná ochránkyně práv v ČR - Mgr. Anna Šabatová

Zdroj: Ombudsman, online, cit. 2018-01-25

Je držitelkou Ceny OSN za obranu lidských práv, české prezidentské Medaile za zásluhy, Ceny Alice Garrigue Masarykové (od velvyslance USA v České republice) a Řádu za zásluhy o Polskou republiku.

3.3 KLÍČOVÉ ČINNOSTI A KOMPETENCE OMBUDSMANA

Stížnost k rukám ombudsmana by měla být směřována v případě, když nesouhlasíme s rozhodnutím nebo postupem úřadu, pokud úřad nevydal rozhodnutí ve stanovené lhůtě

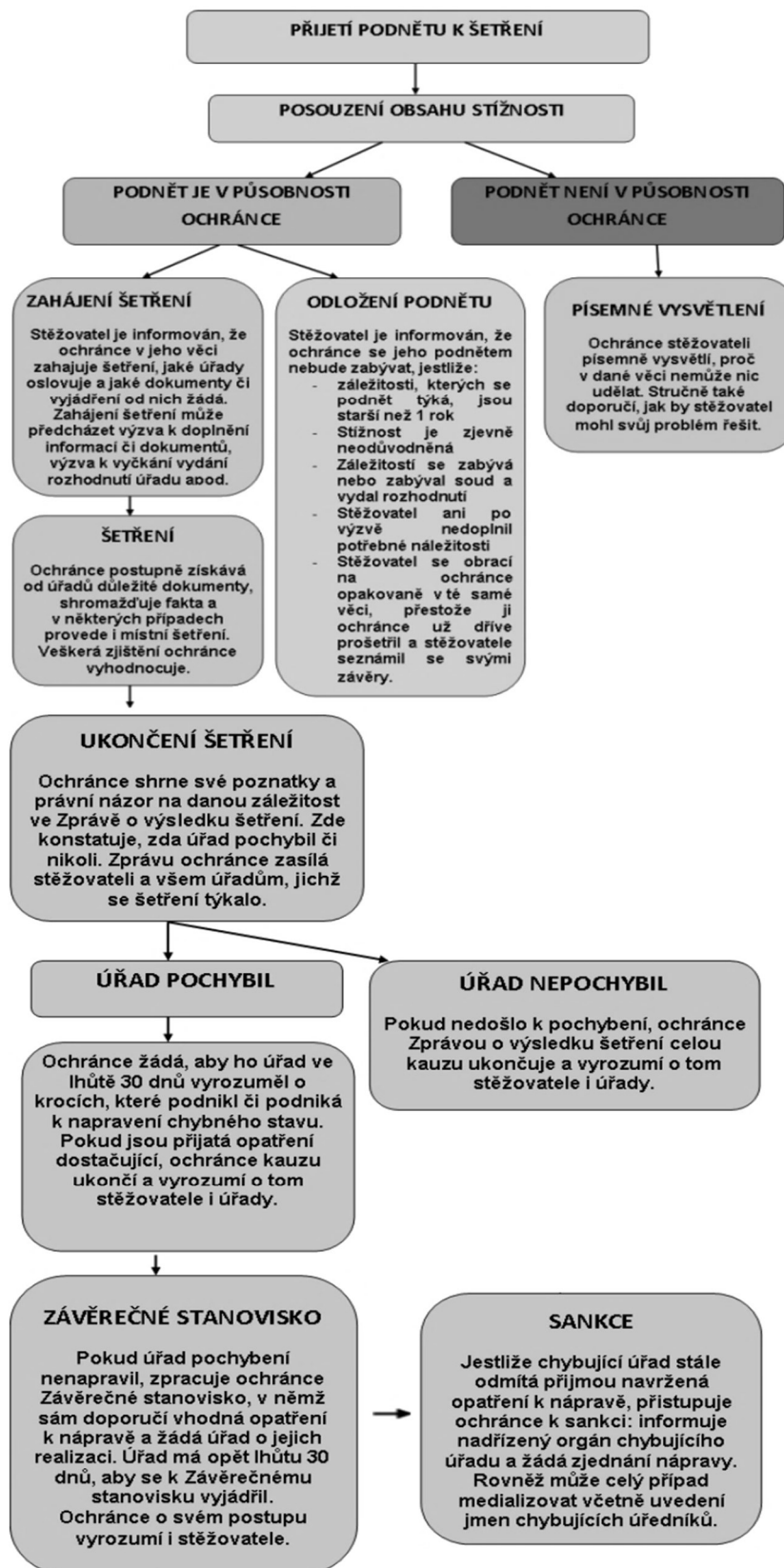
nebo nezahájil řízení. Dále také v případě, když se podávající domnívá, že měl být účastníkem řízení, k němuž však nebyl přizván. Důvodem může být také domněnka, že se úřad nebo úředník chová arogantně nebo nevhodně. Události, kterých se to týká, by neměly být starší než jeden rok. Ombudsman ale nemůže pomoci v případě přidělování bytů, nakládání s majetkem obce, s exekucí, občanskoprávními případy jako jsou například spory se sousedy, ukončování nebo uzavírání pracovního poměru, výhrady ke konkrétním zákonům, nesouhlas s uloženým trestem, či průběhem vyšetřování.

3.4 JAK PODAT STÍŽNOST A CO BY MĚLA OBSAHOVAT

V případě podání stížnosti k řešení ombudsmanem je potřeba dodržet určitá pravidla podání a vlastního obsahu. Stížnost je možné podat několika způsoby. Jednou z možností je písemné podání, které je nutné odeslat na úřad ombudsmana v Brně. Další variantou je elektronické podání. Tedy doručení elektronickou poštou, přes datovou schránku, či pomocí interaktivního on-line formuláře elektronické podatelny. Poslední možností je podání stížnosti osobně v podatelně Kanceláře veřejného ochránce práv v Brně.

Stížnost musí vždy podat ten, kdo se dožaduje ochrany svých práv nebo jeho zákonný zástupce. Zákonný zástupce je však povinen předložit písemnou plnou moc opravňující k zastupování. Stížnost musí obsahovat jméno a příjmení, bydliště a telefon stěžovatele. U právnické osoby pak dále název firmy, sídlo a osobu, která je oprávněna za společnost jednat. Je nutno stručně popsat problém včetně informace, zda již tato událost byla předložena jinému orgánu a s jakým výsledkem. Současně musí být doložen doklad, že úřad, jehož se stížnost týká, stěžovatel vyzval k nápravě. Pokud bylo již vydáno rozhodnutí, je třeba ho také dokladovat. V neposlední řadě je třeba předložit další nutné kopie dokladů, které se stížnosti týkají. Vzor stížnosti je obsažen v příloze A (Ombudsman, online, cit. 2018-01-25).

Obrázek 4: Schéma průběhu šetření

Zdroj: Ombudsman, online, cit. 2018-01-25

Lhůta šetření a vyřízení stížnosti vždy záleží na okolnostech a složitosti případů. Zákon ombudsmanovi nestanovuje lhůtu, do které musí stížnost vyřešit a ombudsman by měl v rámci svých možností stížnost řešit co nejrychleji.

3.5 PRŮBĚH ŠETŘENÍ

Po přijetí stížnosti je posouzena podstata stížnosti. Dle obsahu se stížnosti rozdělí na podněty, které jsou v působnosti ombudsmana a na podněty mimo jeho působnost. Je-li shledáno, že podnět není v působnosti ombudsmana musí být stěžovatel písemně vyrozuměn s informací, proč není v dané věci možnost konat. Součástí takového vyrozumění je vždy informace s doporučením jak v dané věci vhodně a správně konat.

V případě podnětu, který spadá do působnosti ochránce následuje zahájení šetření. Stěžovatel je informován, že jeho stížnost byla zařazena do šetření, dále je informován o tom, jaké veřejný ochránce oslovuje instituce a jaké dokumenty či vyjádření od těchto úřadů žádá. Před zahájením šetření může přijít stěžovateli výzva k doplnění informací či dokumentů. Po shromáždění dokumentů a ověření faktů, případně i na základě místního šetření ombudsman vyhodnotí své poznatky. Poznatky a právní názor shrne do Zprávy o výsledku šetření. Z této zprávy se stěžovatel a úřady, kterých se záležitost týkala, dozví, zda úřad pochybil či jednal správně. Nedošlo-li k pochybení, ombudsman Zprávou o výsledku šetření celou kauzu ukončí.

V případě pochybení ombudsman požádá úřad, aby ho ve lhůtě třiceti dnů vyrozuměl, jakým způsobem podnikl nebo podniká nápravu svého chybného rozhodnutí. Pokud ombudsman shledá přijatá opatření k nápravě dostačující, vyrozumí o tom stěžovatele a dotčené úřady. Pokud ale úřad své pochybení nenapravit a ani nepodniká nápravu, ombudsman zpracuje Závěrečné stanovisko, v němž doporučí úřadu vhodná opatření k nápravě chyby sám a požádá úřad o jejich dodržení. Úřad má opět lhůtu třiceti dnů, k vyjádření svého stanoviska. V tomto případě ombudsman vyrozumí stěžovatele o prodloužení lhůty nápravy. Jestliže i po tomto upozornění chybující úřad stále odmítá přijmout navržená opatření, přistoupí ombudsman k sankci. To znamená, že informuje nadřízený orgán chybujícího úřadu o neuposlechnutí výzvy a žádá o zjednání nápravy. Také může případ medializovat včetně uvedení jmen odpovědných úředníků. Schéma průběhu šetření je na obrázku 4 (Ombudsman, online, cit. 2018-01-25).

3.6 DESATERO PODLE OMBUDSMANA

Úřad ombudsmana ve své praxi často naráží na často nejednotný postup při posuzování stížností na odškodnění nezákonného rozhodnutí nebo na nesprávný úřední postup. Bylo proto zformulováno desatero dobré praxe pro postup ministerstev. Jeho cílem je, aby žadatelé věděli, co mají a mohou po ministerstvu požadovat.

1. U každého ministerstva má být určen jeden organizační útvar, u něhož se shromažďují žádosti (Zákon č. 82/1998 Sb., online, cit. 2018-01-25).
2. Ministerstvo má vést přesnou a jasnou evidenci případů a jak a v jaké výši byla náhrada poskytnuta.
3. Ministerstvo musí každou žádost po obdržení posoudit podle jejího obsahu, žádosti nesmí být posouzené podle názvu nebo chybně zvolené formulace.
4. Ministerstvo má žadatele informovat o obdržení jeho žádosti.
5. Ministerstvo má učinit všechny kroky k odstranění příčin nečinnosti.
6. Ministerstvo má povinnost vyzvat žadatele k doplnění žádosti.
7. Ministerstvo nesmí odmítnout plnění v případě pochybení (Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, online, cit. 2018-01-25).
8. Ministerstvo musí vždy vyrozumět žadatele o vyřízení jeho žádosti do šesti měsíců.
9. Ministerstvo má vysvětlit a odůvodnit žadateli důvody, pro které nebylo možné žádosti vyhovět.
10. Ministerstvo může přistoupit k advokátnímu zastoupení jen v ojedinělých a právně složitých případech.

3.7 PRINCIP DOBRÉ SPRÁVY

Ombudsman je ze zákona povinen chránit osoby nejen před porušováním práva ze strany úřadů, ale i před takovým jednáním, které neodpovídá principům demokratického právního státu a dobré správy. Dobrá správa označuje takový postup úřadu, který je v souladu se zákonem a zároveň mu nelze vytknout svévoli, účelovost, vyhýbavost, neefektivnost, liknavost a jiné nežádoucí znaky.

Úřad by měl tedy postupovat v souladu s právním řádem České republiky jako celkem. Úředník by měl přistupovat ke všem žadatelům stejně a nečinit mezi nimi rozdíly. Každé podání stížnosti by měl úřad vyřídit v přiměřeném čase a vždy uvést důvody případného prodlení. Změny obecných pravidel by měl úřad s dostatečným předstihem zveřejnit. Při informování o postupech by měl úředník podávat informace tak, aby mu bylo rozuměno a nikoho neuvedl v omyl. Při uplatňování svých pravomocí by úřad měl jednat tak, aby nebyl nepřiměřeně tvrdý. Pokud úřad obdrží žádost, která mu nepřísluší, měl by neprodleně postoupit věc příslušnému orgánu. Úřad by se neměl vyhýbat odpovědnosti za chyby a měl by se za ně omluvit a přistoupit k nápravě. Úřad musí umožnit nahlédnout do spisů, omezení by mělo platit jen v případě, pokud to vyžaduje ochrana osobních údajů. Úředník by se měl chovat zdvořile a korektně a v rámci svých možností se snažit pomoci.

3.8 MEDIÁLNĚ ZNÁMÉ PŘÍPADY ŘEŠENÉ OMBUDSMANEM

V květnu 2007 začal příběh zvaný *Kuřimská kauza*, a to zcela náhodným objevením týraného chlapce. Policie na základě oznámení souseda našla v rodinném domě svázaného chlapce Ondřeje. V domě v té době byla i domnělá třináctiletá dívka Anna, za kterou se vydávala žena ve věku třiceti šesti let, Barbora Škrlová. Také ona se měla podílet na týrání bratrů Ondřeje a Jakuba spolu s jejich matkou a dalšími pěti lidmi. Rok před touto kauzou se na zástupkyni tehdejšího ombudsmana Otakara Motejla p. Šabatovou obrátila Kateřina Mauerová se svojí sestrou s prosbou o adopci fiktivní třináctileté Aničky alias Barbory Škrlové. Paní Šabatová uvěřila oběma ženám, že se starají o třináctiletého psychicky postiženého chlapce, který nechodí do školy ani k lékařům. Ženám vysvětlila, že toto může řešit pouze soud a pomohla jim sepsat příslušnou žádost. Podle Fondu ohrožených dětí tím ale porušila zákon, protože neoznámila skutečnost, že ví o dítěti bez identity. Tehdy Ondřej, Jakub a Anna skončili v brněnském Klokánku a matka byla vzata do vazby. Anna později z Klokánku utekla a novináři ji vypátrali v Dánsku jako dospělou ženu Barboru Škrlovou. Z Dánska odešla Škrlová do Norska, kde se začala vydávat za chlapce Adama. Na začátku roku 2008 ji policie zatkla a dala do vazby. V mediálně velmi sledovaném soudním řízení

soudce vyměřil obviněným celkem 43 let (Články o Kuřimské kauze, online, 2018-01-25).

Dalším zajímavou kauzou řešenou ombudsmanem je *vystěhování romských rodin ve Vsetíně*. V říjnu roku 2006 proběhlo za asistence městského úřadu vystěhování několika romských rodin ze Vsetína do několika obcí v Olomouckém kraji a do tzv. kontejnerových budov v oblasti Poschla na okraji města Vsetín. Vystěhování bylo odůvodněno bouráním pavlačového domu, ve kterém rodiny bydlely. Město Vsetín poskytlo rodinám, které vystěhovaly mimo kraj, bezúročnou půjčku a zprostředkovalo jim koupi starších, ale obyvatelných domků na Jesenicku a Prostějovsku. Rodiny však neměly možnost si zakoupené domy předem prohlédnout a ani starostové těchto obcí nebyli vůbec informováni o plánovaném nastěhování romských rodin do těchto lokalit (Agentura pro začleňování online, cit. 2018-01-25).

Veřejný ochránce práv Otakar Motejl při svém šetření zjistil pochybení Městského úřadu Vsetín, OSPODu i v postupu stavebního úřadu. Romské rodiny žily v původním domě převážně v nájmu na dobu určitou, přičemž smlouvy byly opakovaně prodlužovány. Město Vsetín zvažovalo rekonstrukci zmíněného domu na Smetanově, takže romské rodiny neřešily jiné bydlení. Situace se však změnila v roce 2004–2005, kdy vedení města upustilo od plánované rekonstrukce a začalo realizovat výstavbu v lokalitě Poschla, se záměrem demolice původních budov. Třicet šest rodin, tedy 230 osob bylo přestěhováno do dvou objektů složených z obytných kontejnerů a důvodem vystěhování bylo skončení jejich nájemních smluv na dobu určitou. Další rodiny byly vystěhovány mimo území Vsetína. Veřejný ochránce práv hodnotí kladně, že se město o řešení sociální situace rodin pokusilo, ale zcela odmítá zvolený způsob vystěhování. Ve způsobu vystěhování vidí veřejný ochránce práv porušení práva romských obyvatel na lidskou důstojnost, ochranu soukromého a rodinného života a dále omezení svobody volby místa pobytu (Ombudsman, online, cit. 2018-01-25).

4 INSTITUTE EVROPSKÉHO OMBUDSMANA

Instituce Evropského ombudsmana byla zřízena na základě Maastrichtské dohody. Pravidla pro výkon jeho funkce přijal evropský parlament 9. března 1994 a jsou obsažena v příloze k Jednacímu řádu Evropského parlamentu. Sídlo Evropského ombudsmana je ve Štrasburku. Jmenování přísluší Evropskému parlamentu a funkční období trvá 5 let s možností opakovaného jmenování. Prvním Evropským ombudsmanem byl 12. července roku 1995 zvolen finský sociálně demokratický politik Jacob Söderman (Evropský veřejný ochránce práv, online, 2018-01-25)

Následující evropský ombudsman Nikiforos Diamandouros byl v Evropském parlamentu zvolen s počtem hlasů 564 z 643. Nikiforos Diamandouros se narodil 25. června 1942 v Řecku v Aténách. Studoval na Columbia University v USA a na Indiana University. Je vystudovaný politolog. V letech 1988 až 1991 byl předsedou Řeckého institutu pro mezinárodní a strategický výzkum v Aténách. V letech 1992–1998 vykonával funkci prezidenta řecké Asociace politických věd. V letech 1998 až 2003 byl zvolen prvním národním ombudsmanem v Řecku. Diamandouros pracoval jako evropský ochránce práv již od roku 2003. Protože se řádné pětileté funkční období evropského ombudsmana shoduje s funkčním obdobím Evropského parlamentu, proběhla volba znovu již po necelých dvou letech. Nikiforos Diamandouros vykonával svůj post do roku 2010 a po svém opakovaném zvolení do roku 2013. Diamandouros měl s funkcí ombudsmana dlouholeté zkušenosti (EUROPEUM, online, cit. 2018-01-25).

Občané členských států EU se mohou obracet se svými stížnostmi k evropskému ochránci lidských práv, pokud mají jakékoliv podezření, že některý z evropských úřadů ve svém rozhodnutí pochybil. Pokud dojde ombudsman k přesvědčení, že je podezření oprávněné, požádá dotyčný úřad, aby se do tří měsíců vyjádřil k případu. Až teprve poté rozhodne o zahájení či nezahájení vyšetřování. Pokud se nepodaří ombudsmanovi vyřešit problém mezi úřadem a stěžovatelem, může případ dojít až k Evropskému soudnímu dvoru v Lucemburku. Počet přijímaných stížností je každý rok vyšší. Za rok jich evropský ombudsman vyřídí přes několik tisíc. Stížnost je nutno podat před uplynutím dvou let ode dne, kdy byla zjištěna skutečnost a událost na kterou je podána stížnost. Před podáním stížnosti přímo k ombudsmanovi je nutno se nejdříve obrátit přímo na dotčenou instituci,

většinou písemnou formou nebo elektronicky. Stížnost je možné podat ve 24 jazycích Evropské unie (Evropský veřejný ochránce práv, online, 2018-01-25).

4.1 SOUČASNÝ EVROPSKÝ OMBUDSMAN

Od roku 2013 je novým Evropským ombudsmanem Emily O'Reilly. Tato Irka nahradila ve funkci bývalého evropského ombudsmana Diamandourose, který abdikoval. Diamandourose měl vykonávat svoji funkci do roku 2014, ale v květnu 2013 oznámil, že svůj mandát nedokončí a 1. října 2013 po deseti letech ve funkci odešel do důchodu. Je to první žena, která se stala veřejnou ochránkyní práv (Evropský parlament, online, 2017-01-25).

Obrázek 5: Současná Evropská ombudsmanka – Emily O'Reilly

Zdroj: EU Ombudsman Emily O'Reilly to speak at Dataharvest, online, cit. 2018-01-25

V prosinci roku 2014 byla opětovně zvolena na pětileté období. Tato bývalá novinářka a spisovatelka se stala první irskou veřejnou ochránkyní práv. Napsala knihy pojednávající o irské politice a médiích (O'Reilly, 1992, s. 10). Za svoji publikaci získala mezinárodní uznání včetně ocenění Harvardovy univerzity v roce 1988. Také byla v roce 2007 jmenována Komisařkou pro informace týkající se životního prostředí.

Emily O'Reilly absolvovala Evropské jazyky a literaturu na University College v Dublinu (1979) a je mimo jiné držitelkou univerzitního diplomu v oboru pedagogika z Trinity College Dublin (1980). National University in Ireland ji udělila v roce 2008 čestný doktorát v oboru práva za její zásluhy o prosazování lidských práv. V roce 2014 jí byl udělen druhý čestný doktorát práv University College Dublin v Irsku (Evropský veřejný ochránce práv, online, 2018-01-25).

PRAKTICKÁ ČÁST

5 CÍL PRÁCE

Cílem bakalářské práce je teoretické části shrnout poznatky o veřejném ochránci práv a v praktické části, na výzkumném vzorku, vyhodnotit znalosti populace o tomto institutu.

Výzkumné otázky:

Otázka číslo 1: Jaká je úroveň znalostí veřejnosti o institutu veřejného ochránce práv?

Otázka číslo 2: Jakým způsobem se vyvíjí struktura a počet podaných podnětů na úřad veřejného ochránce práv?

6 METODOLOGIE ŠETŘENÍ

6.1 VÝZKUMNÝ VZOREK A STRUKTURA DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Jako podklad pro vlastní výzkum bude použito dotazníkové šetření na zvolené skupině respondentů. Statistickým souborem bude skupina náhodně oslovených respondentů. Respondenti budou osloveni stejným dotazníkem třemi způsoby, tak aby každý účastník mohl využít formu která je pro něj nejpohodlnější. První variantou bude využití elektronického dotazníku prostřednictvím neplacené služby firmy Survio s.r.o., která je dostupná na internetových stránkách: <http://www.survio.com>. Na těchto stránkách je možné vytvořit dotazník v českém jazyce s jednoduchým ovládáním srozumitelným pro každého uživatele internetu. Základní statistické výsledky jsou poskytnuty zdarma, detailnější a složitější analýzy pak po úhradě. Další formou je rozeslání dotazníků elektronicky ve formátu Microsoft Excel. Poslední variantou je možnost fyzicky vyplnit vytištěný dotazník.

Z důvodu jednoznačnosti vyhodnocení budou pro dotazník zvoleny pouze uzavřené otázky s dostatečnou škálou odpovědí. Připravený dokument o 20 otázkách bude součástí přílohy B. Otázky budou položeny buď přímým výběrem varianty nebo souhlasem s vyslovenou otázkou formou takzvané Likertovy škály, tedy formou odpovědí: ano, pravděpodobně ano, nevím, pravděpodobně ne, určitě ne (Gavora, 2008, s. 112). Otázky budou zvoleny tak, aby primárně poskytly odpovědi na výzkumné otázky s doplněným základních demografických dat.

6.2 POSTUP PRÁCE A METODOLOGIE – VÝZKUMNÁ ČÁST

Klíčovou etapou dotazníkového průzkumu je vyhodnocení, které proběhne ve třech fázích. První fáze je kontrola úplnosti a správnosti vyplnění dotazníků, druhou fází je shrnutí výsledků do přehledné formy a poslední pak samotné vyhodnocení a diskuze výsledků.

Kontrola úplnosti a správnosti vyplnění dotazníků – sebrané dotazníky budou předběžně zkontrolovány již při jejich přebírání od respondentů. Případné nedostatky budou ihned odstraněny, aby nechyběly žádné podstatné údaje. Pokud se objeví nevyplněný nebo zjevně nesprávně vyplněný dotazník bude z šetření vyřazen nebo bude vyřazena daná odpověď.

Sumarizace výsledků – sumarizované počty daných variant odpovědí budou zaneseny do tabulky programu MS Excel. Tyto počty budou přeneseny do koláčového grafu, kdy 100 % základnou je počet odpovědí a každá výseč reprezentuje jednu z variant. Výseče budou doplněny o legendu obsahující procentní podíl na celku. Pro přehlednost bude použit prostorový koláčový graf v barevném provedení.

Vyhodnocení a dílčí závěry – ke každé z položených otázek bude podáno krátké vysvětlení jejího záměru. Pod otázku bude přenesen koláčový graf z pomocné tabulky. Za grafem bude následovat slovní komentář a dílčí závěry vztahující se k dané otázce, případně doplněna návaznost na jiné výzkumy či literaturu.

Souhrnné vyhodnocení – průzkum samotných znalostí je reprezentován otázkami č. 8–20. Závěrečné hodnocení bude průměrem procentního podílu správných

a nesprávných odpovědí z těchto otázek. Za dobrou úroveň znalostí bude považován průměr správných odpovědí nad 70 %, za výbornou pak průměr odpovědí nad 85 %.

6.3 POSTUP PRÁCE A METODOLOGIE – STATISTICKÁ ČÁST

Pro vyhodnocení druhé výzkumné otázky budou využita data z internetových stránek veřejného ochránce práv, www.ochrance.cz, konkrétně z oddílu Statistické údaje o činnosti. Zde jsou k dispozici výroční zprávy s požadovanými údaji z minulých let. Pro statistické vyhodnocení budou užita data z let 2012-2016. Data jsou publikována kvartálně, pro hodnocení budou tedy data sumarizována na celé roky.

Pro záznam statistických údajů bude použita pracovní tabulka v MS Excel viz tabulka 1. Data z této tabulky budou přenesena do finální tabulky v MS Excel, která již bude shrnovat celkové počty žádostí za celé roky, vzor je zobrazen v tabulce 2.

Tabulka 1: Pracovní tabulka s kvartálními údaji

		Přijato celkem	V působnosti	Mimo působnost	Vyřízeno celkem	Odloženo	Objasněno nebo posk. jiná pomoc	Nebylo pochybení úřadu	Bylo pochybení úřadu
2012	Q1								
	Q2								
	Q3								
	Q4								
	Celkem								

		Přijato celkem	V působnosti	Mimo působnost	Vyřízeno celkem	Odloženo	Objasněno nebo posk. jiná pomoc	Nebylo pochybení úřadu	Bylo pochybení úřadu
2013	Q1								
	Q2								
	Q3								
	Q4								
	Celkem								

Zdroj: autor práce, 2017 (vlastní šetření)

Sledované položky jsou patrné z obou zmíněných tabulek. Údaje z obou tabulek budou z důvodů přehlednosti převedeny do sloupcových grafů. Prvním grafem bude statistika celkového počtu žádostí bez rozlišení toho, zda jsou, nebo nejsou v působnosti veřejného ochránce práv. Výsledný trend bude odpovídat na otázku, zda se zvyšuje či snižuje zájem o pomoc ombudsmana.

Tabulka 2: Finální tabulky se souhrnnými údaji v letech

	Přijato celkem	V působnosti	Mimo působnost	Vyřízeno celkem	Odloženo	Objasněno nebo posk. jiná pomoc	Nebylo pochybení úřadu	Bylo pochybení úřadu
2012								
2013								
2014								
2015								
2016								

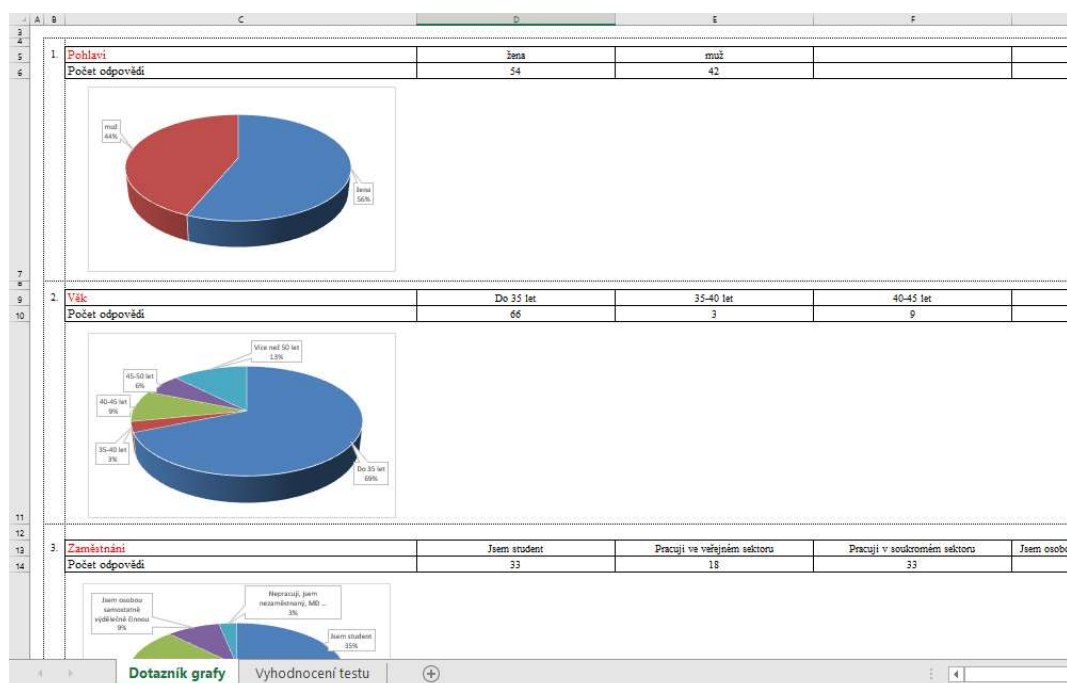
Zdroj: autor práce, 2017 (vlastní šetření)

Doplňkově pak bude zpracován graf poměru žádostí, které jsou v působnosti a mimo působnost a posledním grafem bude porovnání případů, ve kterých bylo zjištěno pochybení proti těm bez chyby.

7 PŘEHLED VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ

Postup vyhodnocení dotazníku proběhnul v souladu s metodikou práce a byl rozdělen do tří fází. První fáze je kontrola úplnosti a správnosti vyplnění dotazníků, druhou fází je sumarizace výsledků do souhrnné formy a poslední pak samotné vyhodnocení. Kontrola úplnosti a správnosti vyplnění dotazníků – během kontroly byl vyřazen jeden nevyplněný dotazník, ve čtyřech případech byly vyřazeny dotazníky, u kterých opakovaně odpovídal respondent více variantami odpovědí i u otázek na které měl vybrat pouze jednu odpověď. Sumarizace výsledků – pro sumarizaci výsledků byla použita pracovní tabulka připravená v programu MS Excel – viz obrázek 6. Z dotazníků byly přeneseny údaje do pracovních tabulek a ke každé z tabulek vytvořen prostorový koláčový graf procentních podílů. Grafy budou následně přeneseny do vyhodnocení k jednotlivým otázkám

Obrázek 6: Náhled pracovního souboru v MS Excel

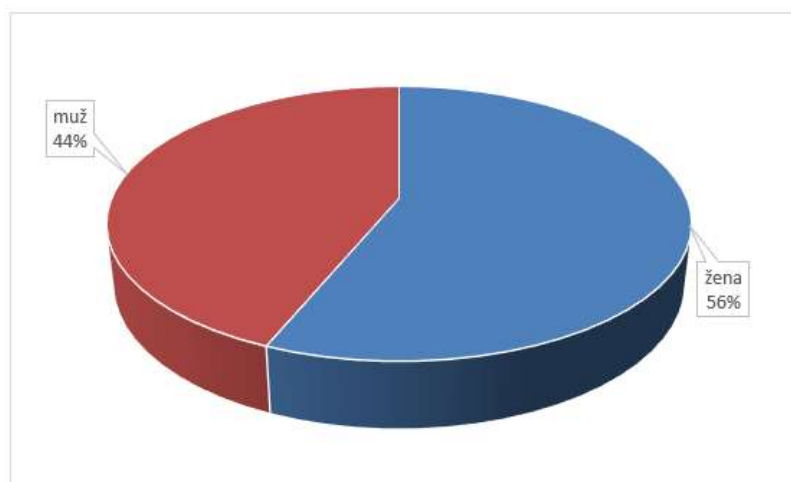
Zdroj: autor práce, 2017 (vlastní šetření)

7.1 VYHODNOCENÍ VLASTNÍHO VÝZKUMU

Otázka č. 1 – Pohlaví respondentů

Tato otázka vymezuje rozložení pohlaví respondentů. Cílem této otázky je zjištění, zda je skupina respondentů rovnoměrně rozložena a výsledek není zkreslen tím, že odpovídá pouze skupina jednoho pohlaví. Graf 1 nám znázorňuje kolik oslovených respondentů bylo žen, kolik mužů.

Graf 1: Rozložení respondentů dle pohlaví

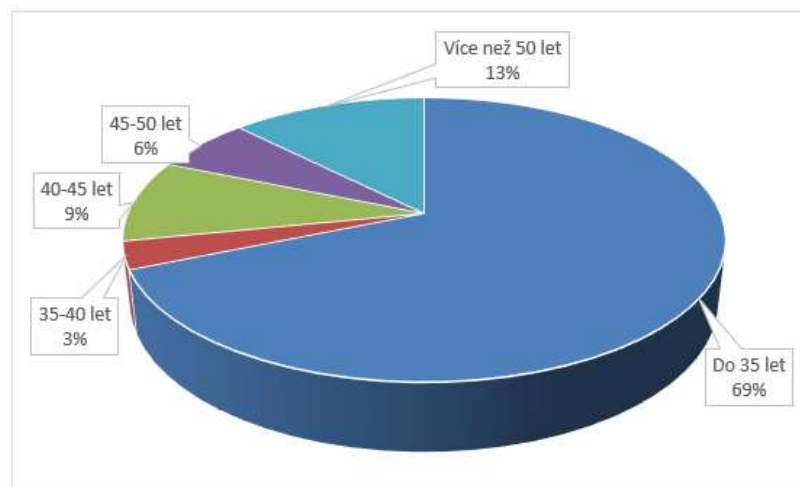
Zdroj: autor práce, 2017 (vlastní šetření)

Graf 1 nám ukazuje, že dotazník vyplnilo mírně větší množství žen než mužů. Žen bylo 56 % a mužů 44 %. Dotazník byl distribuován mezi studenty na Vysoké škole ekonomické, dále zveřejněn na sociální síti Facebook a poslední skupinou byli náhodně oslovení respondenti z řad veřejnosti.

Otázka č. 2 – Rozložení respondentů dle věku

Tento dotaz mapuje věk osob podílejících se na výzkumu, se dvěma hlavními cíli. Tedy zjistit reálné rozložení věku oslovených respondentů a současně porovnat, zda věk osloveného nějakým způsobem ovlivňuje názor na určitou problematiku.

Graf 2: Rozložení respondentů dle věku

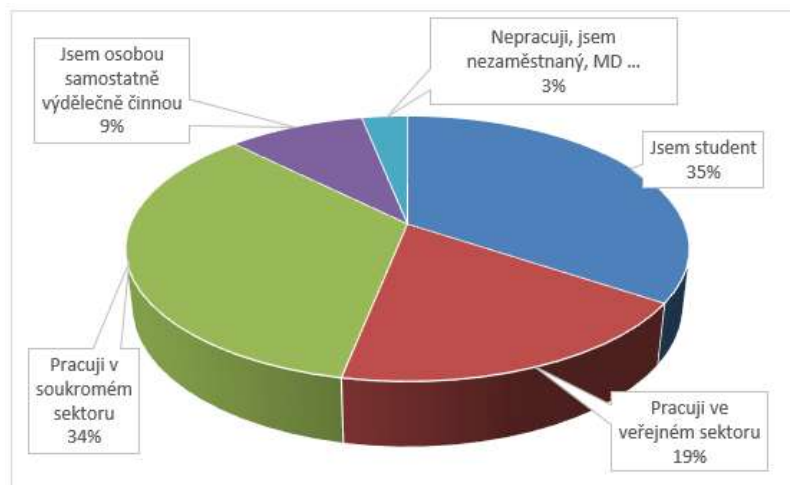
Zdroj: autor práce, 2017 (vlastní šetření)

Z grafu 2 vyplývá, že největší skupina, tj. 69 % oslovených, je ve věku do 35 let. Tato skupina je zastoupena studenty a lidmi, kteří se průzkumu zúčastnili na sociální síti Facebook. Respondenti ve věku více než 50 let jsou zastoupeni 13 %, 9 % jsou lidé mezi 40–45 lety a 6 % je skupina oslovených ve věku 45–50 let. Tyto skupiny jsou osoby náhodně oslovené na veřejnosti. Celkově lze konstatovat, že věkové rozložení není ideálně rozloženo mezi věkové skupiny, ale převažují mladší lidé.

Otázka č. 3 – Jaké je Vaše zaměstnání?

Tato otázka pomáhá odpovědět na skutečnost, zda vykonávaná profese nebo probíhající studium, nějakým způsobem ovlivňuje výsledky průzkumu. S ohledem na věkové rozložení je poměrně přirozené že graf 3 potvrzuje nejvyšší účast z řad studentů, tedy 35 %, dále pak 34 % oslovených v soukromém sektoru a v 19 % jsou zaměstnanci veřejného sektoru.

Graf 3: Rozložení respondentů dle jejich zaměstnání

Zdroj: autor práce, 2017 (vlastní šetření)

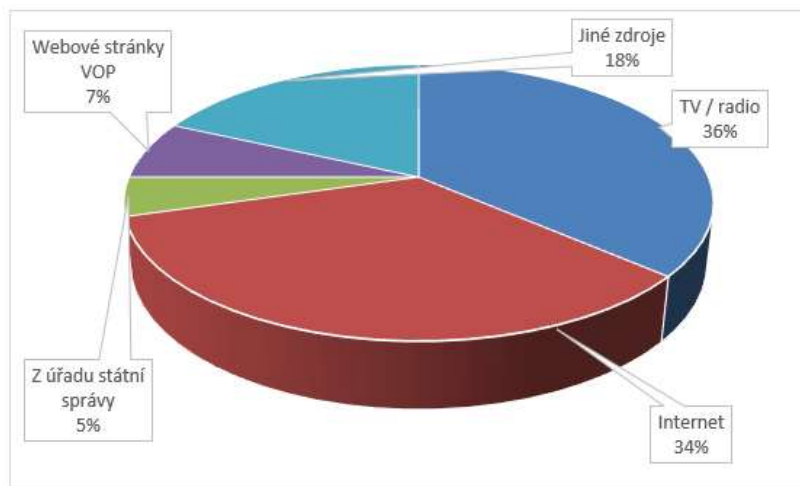
Jen malé procento z dotázaných pracuje jako samostatně výdělečná osoba, a to pouze v 9 %. Nejméně zastoupená je skupina nepracujících, nezaměstnaných nebo žen na mateřské dovolené. Tato skupina je zastoupena 3 % z celkově oslovených.

Otázka č. 4 - Odkud máte informace o veřejném ochránci práv?

Jak může široká veřejnost získat informace o úřadu veřejného ochránce práv? Některé informace získává veřejnost ze sdělovacích prostředků. Úřad ombudsmana má v České republice své internetové stránky www.ochrance.cz, kde je velmi srozumitelně popsáno, čím se úřad zabývá, jakým způsobem podat žádost, s čím může veřejný ochránce práv pomoci. Jsou zde zveřejňovány zprávy o činnosti úřadu od jeho založení v roce 2004 a dále čtvrtletní zprávy pro Poslaneckou sněmovnu. Veřejný ochránce práv má mimo jiné v kompetenci i sledování cizinců a jejich vyhoštění v případě trestné činnosti. Ombudsman také zajišťuje pomoc obětem diskriminace a vykonává dohled i ochranu osob omezených na svobodě.

Jak nám ukazuje graf 4 informace o veřejném ochránci práv mají dotázaní v 36 % z televize, v 34 % z internetu. Pouze 7 % oslovených získalo informace na internetovém portálu veřejného ochránce práv.

Graf 4: Odkud máte informace o veřejném ochránci práv?

Zdroj: autor práce, 2017 (vlastní šetření)

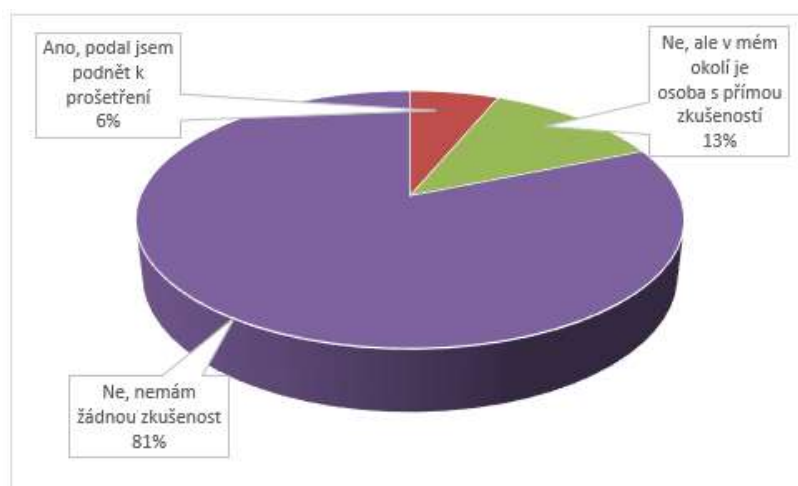
Další dotázaní získali své informace z jiných zdrojů, než které byly uvedeny v dotazníku. Pouze 5 % dotázaných uvedlo, že o úřadu veřejného ochránce práv se dozvěděli od státní správy.

Otázka č. 5 - Máte osobní zkušenosti s Kanceláří veřejného ochránce práv nebo s ochráncem?

Na úřad veřejného ochránce práv by se měl člověk se svým problémem obracet až poté, pokud vyčerpал běžné a dostupné možnosti k řešení svého problému. Žadatel musí doložit, že se na úřad, kterého se podnět týká, sám obrátil a žádal o nápravu. V případě, kdy se občan nemůže z nějakého důvodu odvolat, ale ví, že je v právu a nesouhlasí s jednáním úřadu, má možnost podat stížnost nejvyššímu představiteli daného úřadu například řediteli. Pokud s odvoláním neuspěje, na jeho stížnost úřad

nereaguje nebo s nápravou a poskytnutými stěžovateli není spokojen, má možnost se obrátit právě na úřad veřejného ochránce práv.

Graf 5: Máte osobní zkušenosti s kanceláří veřejného ochránce práv?

Zdroj: autor práce, 2017 (vlastní šetření)

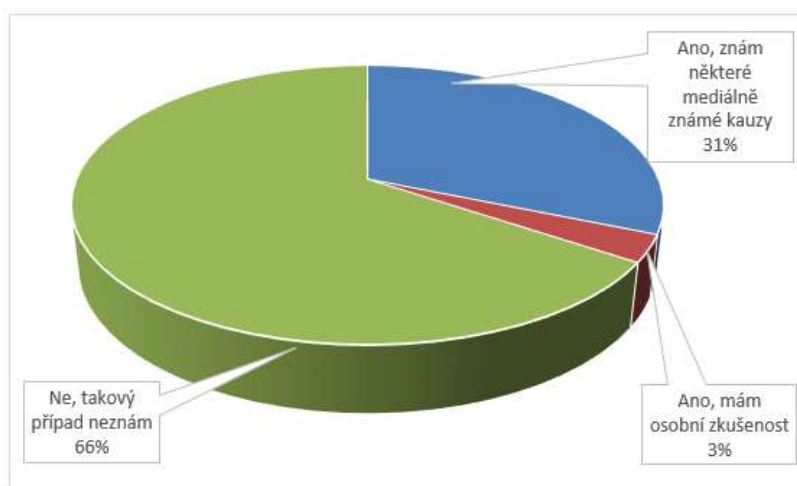
Většina dotázaných, tedy 81 % odpovědělo v grafu 5, že nemají žádné zkušenosti s Kanceláří veřejného ochránce práv. To znamená, že nepodali stížnost, neřešili své problémy přes tuto kancelář. Pouze 6 % dotázaných využilo možnosti řešit své problémy přes tuto instituci. Jen tyto respondenti odpověděli, že podali podnět k prošetření své stížnosti. Zbytek oslovených tj. 13 % má ve svém okolí osoby, které mají zkušenost s oslovením kanceláře veřejného ochránce práv. Tedy přes tuto instituci řešili své stížnosti. Z grafu tedy vyplývá, že náhodně oslovená veřejnost převážně nemá zkušenost při řešení svých osobních problémů přes kancelář veřejného ochránce práv.

Otázka č. 6 - Znáte nějaký případ, který řešil veřejný ochránce práv?

Jak bylo zmíněno v rešeršní části nejčastěji mediálně zmiňované kauzy byla tzv. Kuřimská kauza a případ vystěhování romských rodin ve Vsetíně. Tyto kauzy byly v obou případech zajímavé jejich právním a sociálním podtextem. Kontroverznost těchto případů zaujala především bulvární média a tím se dostaly i do podvědomí občanů.

Většina dalších případů, které ombudsman řeší však natolik zajímavá není, a tak zůstávají bez povšimnutí médií.

Graf 6: Znáte nějaký případ, který řešil veřejný ochránce práv?

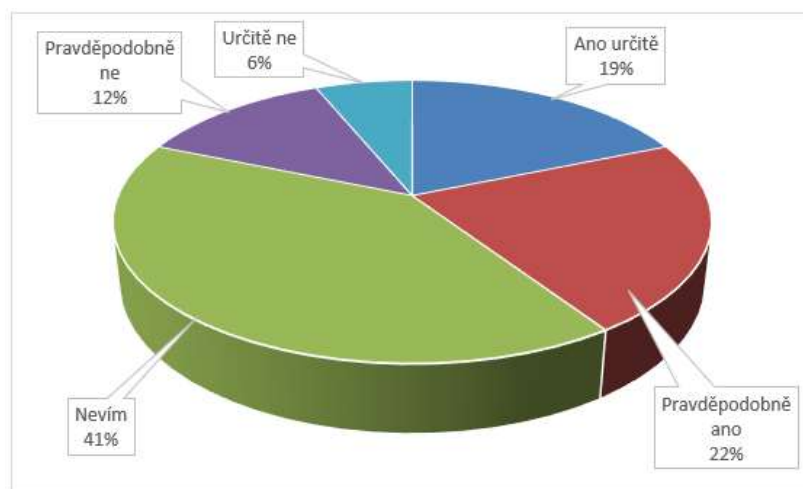
Zdroj: autor práce, 2017 (vlastní šetření)

Graf 6 potvrzuje, že mimo mediálně zajímavých kauz, které znalo 31 % odpovídajících není povědomí příliš vysoké. Celých 66 % uvádí, že nezná žádný případ řešený ombudsmanem. Zbývá 3 % pak má nějakou osobní zkušenost s řešením svého problému přes úřad ombudsmana.

Otázka č. 7 - Obrátil byste se na veřejného ochránce práv v případě porušení Vašich práv?

S ohledem na skutečnost, že způsob podání žádosti o řešení podnětu kanceláří ombudsmana je poměrně jednoduchý a bezplatný, je tato možnost poměrně vhodným prostředkem získat pomoc. Podání je bezplatné a přesto, že ombudsman má velmi omezené pravomoci je jistě úřadem, který má velkou váhu. Tím spíše, že na rozdíl od běžného stěžovatele disponuje týmem kvalitních právníků a zkušenostmi v řešení takových případů.

Graf 7: Obrátil byste se na ombudsmana v případě porušení Vašich práv?

Zdroj: autor práce, 2017 (vlastní šetření)

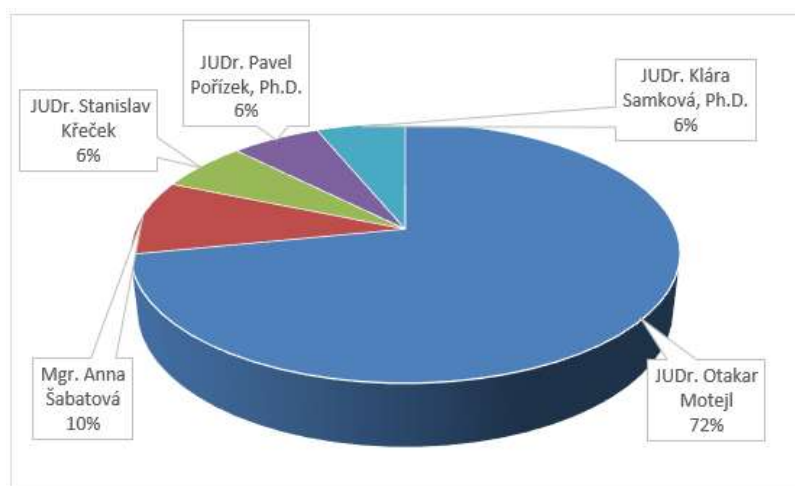
Navíc řešení takového sporu může být i výrazně časově efektivnější, protože například nevyžaduje spolupráci s policií, není prodleva způsobená kapacitou soudců nebo čekání na znalecké posudky. Šetření zachycené na grafu 7 ukazuje, že největší počet odpovídajících, tedy 41 % nemá v tomto jasno a označilo odpověď neví. Většina rozhodnutých respondentů odpověděla kladně a to ve 22 % spíše ano a v 19 % ano. Jen 12 % dotázaných vybralo variantu pravděpodobně ne a 6 % určitě ne.

Otázka č. 8 - Kdo byl prvním veřejným ochráncem práv (ombudsmanem) v ČR?

Funkce prvního „skutečného“ ombudsmana byla zřízena v 18. století švédským králem Karlem XII. V České republice byl zákon o prvním veřejném ochránci práv schválen Poslaneckou sněmovnou dne 4.1.1999 a Senátem dne 8.11.1999. Tímto se zavedl do právního českého řádu zcela nový institut. Funkce v České republice vznikla na doporučení Výboru ministrů členských států rady Evropy. Ten vyzval členské státy, ve kterých došlo k politickým a společenským změnám k transformaci ekonomiky a tím mohlo dojít k ohrožení lidských práv k uzákonění této instituce. Česká varianta instituce veřejného ochránce práv čerpala ze zahraničních zkušeností, ale protože vznikala

v odlišném společenském a právním prostředí je přizpůsobena právnímu řádu České republiky. Historicky první veřejný ochránce práv v České republice JUDr. Otakar Motejl byl zvolen do funkce 18. prosince 2000.

Graf 8: Kdo byl prvním veřejným ochráncem práv (ombudsmanem) v ČR?

Zdroj: autor práce, 2017 (vlastní šetření)

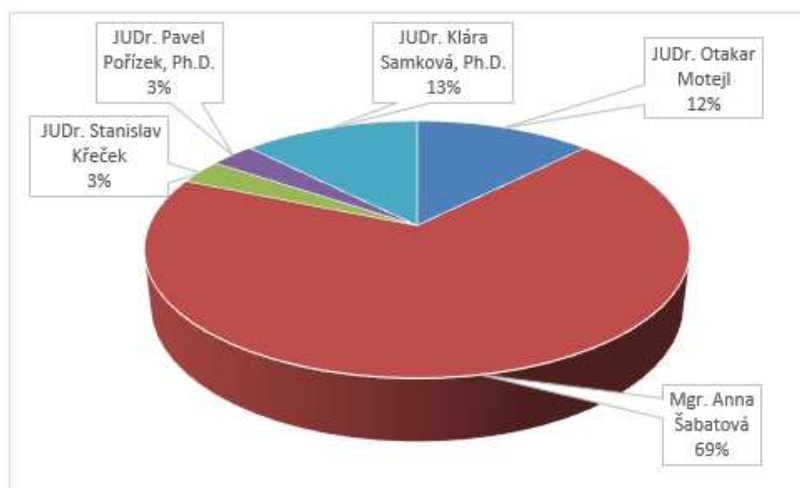
Jak je patrné z grafu 8 má veřejnost velmi dobré informace o tom, kdo byl prvním veřejným ochráncem práv v České republice. Že tuto funkci zastával JUDr. Otakar Motejl odpovědělo 72 % dotázaných respondentů. JUDr. Otakar Motejl jako jediný veřejný ochránce práv v České republice zastával tuto funkci dvě volební období, tj. od 18. prosince 2000 do 18. prosince 2006 a od 19. prosince 2006 do 9. května 2010. Pouze 10 % dotázaných si myslí, že jako první veřejný ochránce práv byla zvolena Mgr. Anna Šabatová, dále po 6 % se veřejnost domnívá, že prvním ombudsmanem byl JUDr. Stanislav Křeček nebo JUDr. Pavel Pořízek a také JUDr. Klára Veselá, která sice kandidovala, ale až po smrti JUDr. Otakara Motejla.

Otázka č. 9 - Kdo je současný veřejný ochránce práv v ČR?

Po JUDr. Otakaru Motejlovi nastoupil od funkce JUDr. Pavel Varvařovský, který z nezveřejněných osobních důvodů rezignoval na tuto funkci v polovině svého volebního

období. Jeho nástupkyní byla zvolena Mgr. Anna Šabatová, která v době působení prvního ombudsmana JUDr. Otakara Motejla, byla v letech 2001 až 2007 jeho zástupkyní. Mgr. Anna Šabatová byla zvolena do funkce v roce 2014 a dosud tuto instituci vede (Ombudsman, online, cit. 2018-01-25).

Graf 9: Kdo je současný veřejný ochránce práv v ČR?

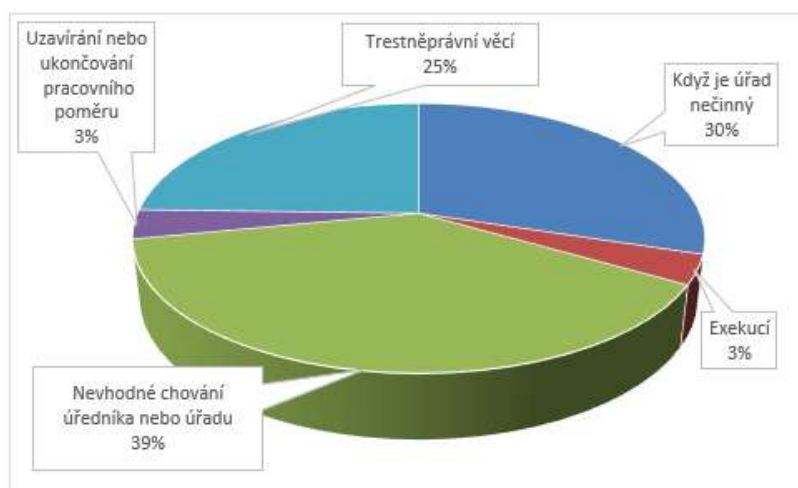
Zdroj: autor práce, 2017 (vlastní šetření)

Graf 9 nám ukazuje, že oslovení respondenti vědí, kdo je v současné době veřejným ochráncem práv. 69 % oslovených správně odpovědělo, že tuto funkci vykoná Mgr. Anna Šabatová. 13 % veřejnosti se domnívá, že je veřejným ochráncem práv JUDr. Klára Samková, která sice v roce 2010 kandidovala na tuto funkci, ale na vlastní žádost z kandidatury odstoupila. Ve 12 % odpověděli respondenti, že úřad zastupuje JUDr. Otakar Motejl, který byl zvolen jako historicky první ochránce veřejných práv v České republice. Bohužel zemřel v době svého působení ve funkci. Další odpovědi měly shodně po 3 %, JUDr. Pavel Pořízek zastával v době působení JUDr. Pavla Varvařovského post vedoucího Kanceláře veřejného ochránce práv a JUDr. Stanislav Křeček působí od roku 2013 jako zástupce veřejného ochránce práv.

Otázka č. 10 - Víte, jakou problematikou se veřejný ochránce práv zabývá?

Úřad veřejného ochránce práv nabízí veřejnosti pomoc v tíživých životních situacích. Obracet se na něj je možno se stížnostmi na všechny úřady, které vykonávají státní správu. Jsou to například úřady školské, obecní, městské, ministerstva a podobně. Stěžovat si je možné v případech, kdy stěžovatel nesouhlasí s rozhodnutím nebo postupem úřadu u kterého byl v řešení jeho případ, dále pokud úřad nevydal rozhodnutí ve stanovené lhůtě, nebo nezačal řízení, tedy je tzv. nečinný. Dále také když se občan domnívá, že úředník nebo úřad se k němu chová nevhodně či arogantně a také v případě, pokud si myslí, že měl být účastníkem řízení, ale nebyl k němu přizván (Ombudsman, online, cit. 2018-01-25).

Graf 10: Víte, jakou problematikou se veřejný ochránce práv zabývá?

Zdroj: autor práce, 2017 (vlastní šetření)

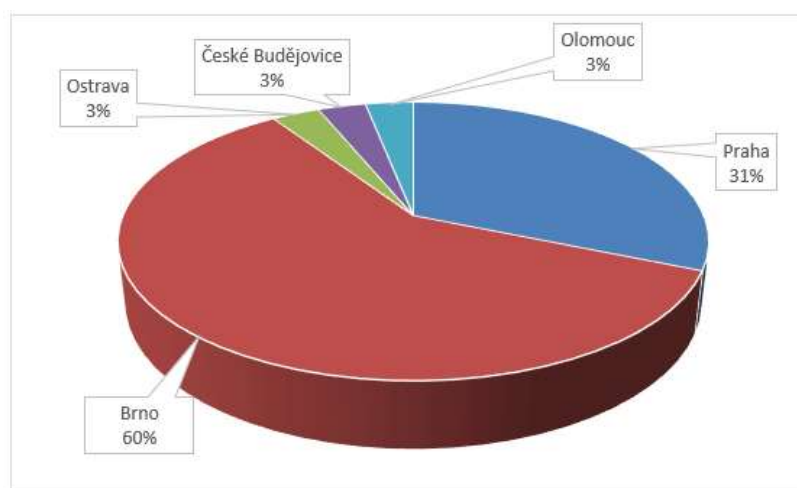
Tato otázka měla v dotazníku možnost výběru více variant odpovědí současně. Veřejný ochránce práv se pochopitelně nezabývá pouze jednou problematikou. Respondenti v grafu 10 odpověděli v 39 % správně, že na úřad se může veřejnost obrátit v případě nevhodného chování úředníka nebo úřadu. Další správná odpověď byla, pokud je úřad nečinný, na což správně odpovědělo 30 % oslovených. Bohužel s trestněprávními

věcmi jako např. nesouhlas s uloženým trestem, nebo zahájením či nezahájením trestního řízení a také průběhem vyšetřování apod. nemá úřad ombudsmana pravomoc stěžovateli pomoci. Na grafu 10 je tedy zřejmé, že se občané poměrně zajímají o veřejné dění i když nemají přesné informace. Také v případě uzavírání nebo ukončování pracovního poměru a exekucí nemá veřejný ochránce práv oprávnění toto řešit.

Otázka č. 11 - Víte kde je sídlo Kanceláře veřejného ochránce práv?

Jak již bylo zmíněno úřad veřejného ochránce práv od jeho založení sídlí v Brně. Je to jediné sídlo a úřad nedisponuje pobočkami v jiných městech. První sídlo veřejného ochránce práv JUDr. Otakara Motejla bylo v Brněnské Jezuitské ulici, kde měl pronajatou kancelář. V srpnu 2011 se kancelář přestěhovala do nové budovy v Údolní ulici, kde sídlí dodnes. Tato budova byla postavena pro Komunistickou stranu Československa pro okres Brno-venkov. Dům byl rekonstruován a nábytek do něj pro úřad veřejného ochránce práv zhotovili odsouzení z věznice Mírov. Nové prostory umožnily zaměstnat více právních zástupců, pro které v předchozí budově nebylo místo.

Graf 11: Víte kde je sídlo Kanceláře veřejného ochránce práv?

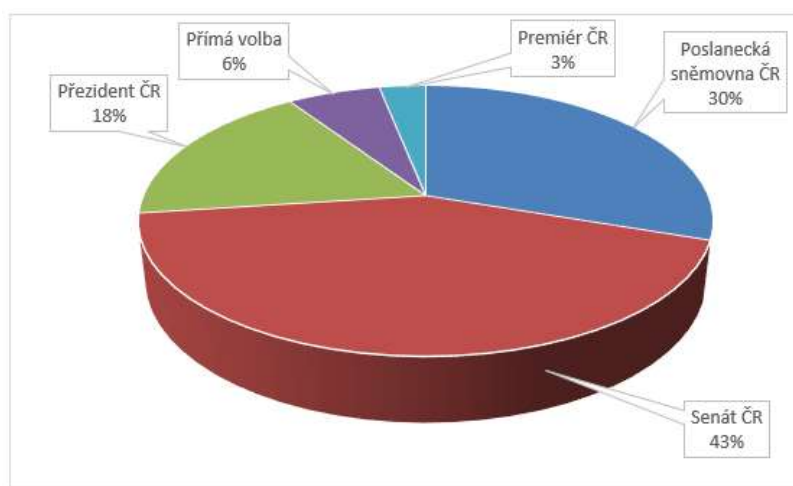
Zdroj: autor práce, 2017 (vlastní šetření)

Na tuto otázku odpovědělo správně 60 % dotázaných což zachycuje graf 11. Bohužel 31 % dotázaných si myslí, že veřejný ochránce práv sídlí v Praze, což je poměrně logické s ohledem na obvyklou centralizaci těchto institucí v hlavním městě. Další špatné odpovědi, že sídlo je v Ostravě, v Českých Budějovicích a v Olomouci zaškrtila shodně 3 % oslovených osob. V současnosti, kdy je možno s úřady komunikovat elektronicky, není pro veřejnost zřejmě tak důležité vědět kde tento úřad sídlí a v případě nutnosti je snadné si dohledat informace na internetu.

Otázka č. 12 - Kdo volí veřejného ochránce práv do funkce?

V České republice je veřejný ochránce práv volen parlamentem na dobu šesti let. Zvolen může být pouze na dvě volební po sobě jdoucí období. Kandidát na veřejného ochránce práv musí splňovat určité podmínky, aby mohl být volen. Musí být občanem České republiky a nesmí být mladší 40 let. Po dobu výkonu své funkce nesmí vykonávat žádnou jinou činnost ani funkci ve veřejné správě a nesmí být členem žádné politické strany nebo hnutí.

Graf 12: Kdo volí veřejného ochránce práv do funkce?

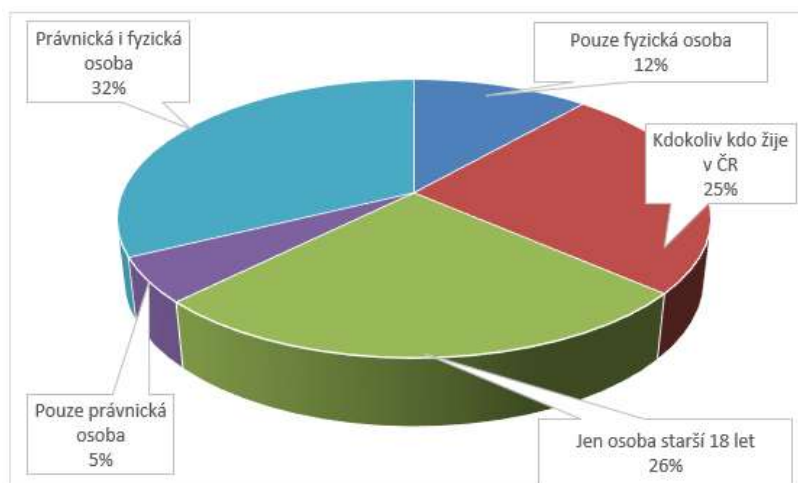
Zdroj: autor práce, 2017 (vlastní šetření)

Kandidáty na veřejného ochránce práv navrhuje prezident republiky a Senát. Návrhy se mohou lišit nebo být shodné. Volba nového veřejného ochránce práv se musí podle zákona uskutečnit do 60 dnů po uvolnění funkce. Na otázku, kdo volí veřejného ochránce práv v grafu 12 odpovědělo správně 30 % dotázaných. Kompetence k volbě má Poslanecká sněmovna. Bohužel více oslovených, tedy 43 % si myslí, že veřejného ochránce práv volí Senát České republiky. Dále si respondenti myslí, že ombudsmana volí prezident České republiky, premiér a také, že je možnost přímé volby.

Otázka č. 13 - Kdo se může obrátit na veřejného ochránce práv se stížností?

Právo obracet se na veřejného ochránce práv se svými problémy má každá právnická a fyzická osoba, která žije v České republice. Stížnost dle zákona musí podat osoba, která se dožaduje ochrany svých práv. Není možné podávat stížnost ve prospěch jiných svéprávných osob. V případě podávání stížnosti v zastoupení jiné osoby, musí být stížnost doložena písemnou plnou mocí zastoupeného či jiným dokumentem prokazujícím oprávnění jiné osoby konat.

Graf 13: Kdo se může obrátit na veřejného ochránce práv se stížností?

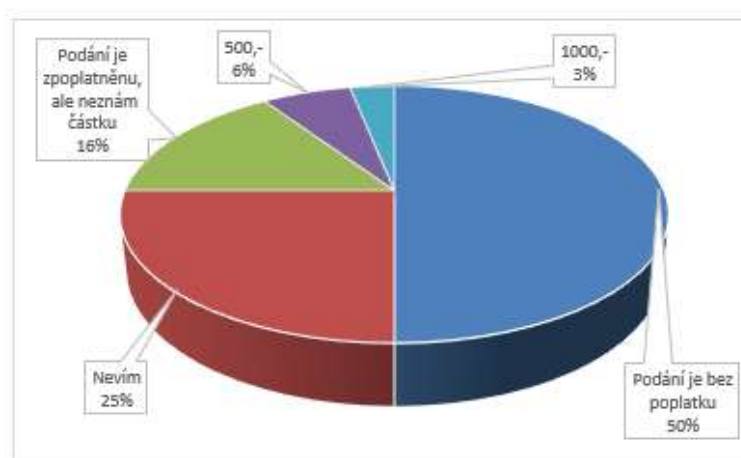
Zdroj: autor práce, 2017 (vlastní šetření)

Z grafu 13 vyplývá, že 32 % dotázaných respondentů odpovědělo správně, podávat stížnost může právnická i fyzická osoba. Tato otázka byla poněkud matoucí, protože ke způsobilosti k právním úkonům je v České republice, dle nového občanského zákoníku nutná zletilost, která se nabývá dovršením 18 roku věku. Zřejmě proto odpovědělo 25 % dotázaných, že může podat stížnost jen osoba starší 18 let. Cizinci se mohou na veřejného ochránce práv obracet také, ale jen v určitých případech. Například pokud se setkali s nerovným zacházením z důvodu své státní příslušnosti a jsou občany Evropské unie, nebo rodinnými příslušníky občana Evropské unie.

Otázka č. 14 - Jaký je poplatek za podání žádosti?

V případě předání stížnosti na úřad veřejného ochránce práv je podání a vyřízení stížnosti bezplatné. Podnět je možné podat osobně na sídle v Brně v kterýkoliv pracovní den od 8:00 do 16:00 hodin. Současně je možné využít právní pomoci, kdy určení právníci poradí a pomohou se sestavením stížnosti. Také je možné podání provést písemně buď na předepsaném formuláři, nebo formou volného dopisu. Nejrychlejší variantou je elektronická pošta, nebo podání přes datovou schránku, kterou častěji využívají firmy. Žádost je také možné doručit osobně, nebo formou elektronické podatelny. Vzor žádosti je součástí přílohy A.

Graf 14: Jaký je poplatek za podání žádosti?

Zdroj: autor práce, 2017 (vlastní šetření)

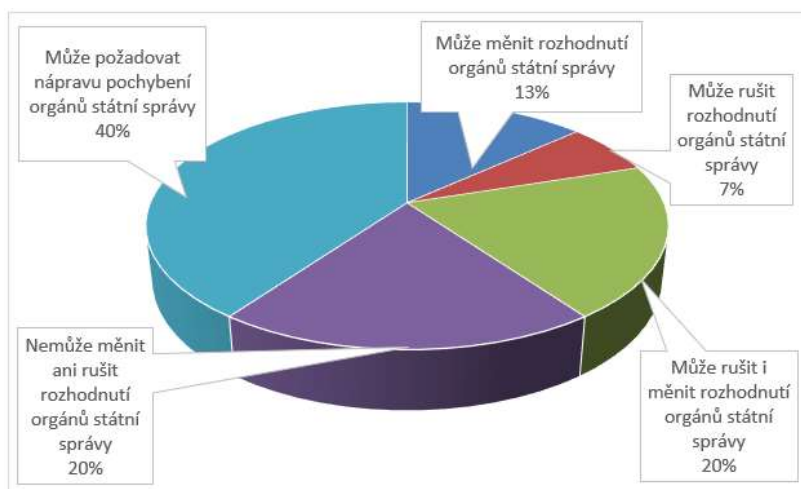
Na internetových stránkách úřadu lze nalézt všechny informace týkající se způsobu podání žádosti. Také na městských úřadech jsou úředníci povinni poskytnout kontakt na ochránce na základě žádosti. Úřad veřejného ochránce práv má také k dispozici informační linku, na kterou je možné se obrátit telefonicky a získat tak odpovědi na své dotazy (Ombudsman, online, cit. 2018-01-25).

Na grafu 14 je znázorněno, zda si dotázaní myslí, že podání stížnosti na úřad veřejného ochránce práv je zpoplatněno. Správně odpovědělo 50 % dotázaných. Podání žádostí, stížností nebo jakýkoliv dotaz je pro žadatele zdarma. V 16 % oslovených, se dotazovaní přiklání k názoru, že podání stížnosti je zpoplatněno, ale neví, jakou částkou. 25 % nemá vůbec povědomí, zda se stížnost platí či je bez poplatků. Zbytek dotázaných se domnívá, že podání stížnosti je za poplatek 500 nebo 1000 Kč.

Otázka č. 15 - Víte jaká opatření k nápravě může veřejný ochránce práv navrhnout? Můžete zadat více odpovědí.

Reálné možnosti ombudsmana jsou velmi omezené. Nemá žádnou sankční pravomoc, ale jedná se o poměrně váženou instituci a v případě medializace kauzy je tlak (byť především tlak veřejného mínění) přesto účinný.

Graf 15: Víte, jaká opatření k nápravě může veřejný ochránce práv navrhnout?

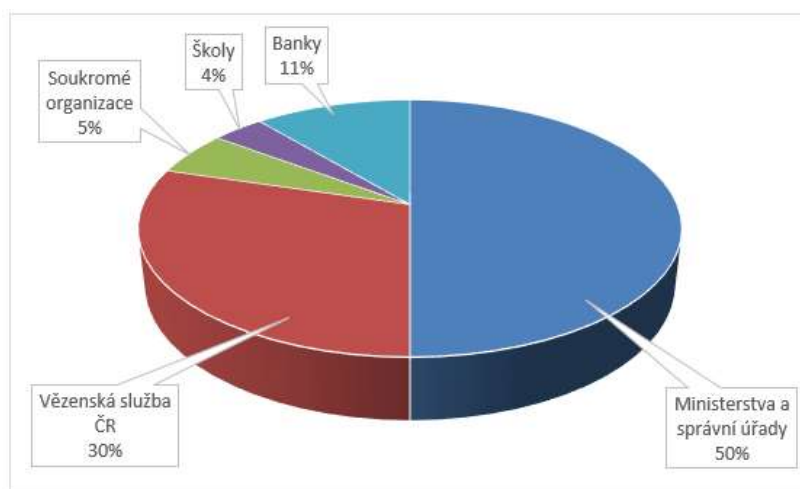
Zdroj: autor práce, 2017 (vlastní šetření)

Účastníci šetření z větší části odpovídali správně což vystihuje graf 15. Ve 40 % odpovědí bylo uvedeno, že může požadovat nápravu a v dalších 20 %, že nemůže měnit ani rušit rozhodnutí státní správy. Obě tyto možnosti byly v pořádku. Nejvíce nesprávných odpovědí a to 20 % uvedli respondenti u varianty nabízející možnost měnit a rušit rozhodnutí státní správy. Dále se ve 13 % odpovědí objevila varianta pravomoci měnit rozhodnutí státní správy a v 7 % možnost tato rozhodnutí rušit.

Otázka č. 16 - Víte jaké orgány jsou ze zákona povinny spolupracovat s veřejným ochráncem práv?

Ombudsman sice nemůže ukládat pokuty nebo jinak vynucovat svoje požadavky, ale je oprávněn požadovat po širokém spektru institucí jejich součinnost při šetření kauz.

Graf 16: Jaké orgány jsou ze zákona povinny spolupracovat s ombudsmanem?

Zdroj: autor práce, 2017 (vlastní šetření)

Mezi tyto instituce patří zejména úřady a subjekty státní správy. Jmenovitě například ministerstva, orgány územní samosprávy, ČNB, Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, policie (mimo působení v trestním řízení), vězeňská služba, zdravotní pojišťovny, orgány soudu zejména při nečinnosti a průtahích (ne v konkrétních soudních sporech). Naopak nesmí zasahovat a nemůže požadovat součinnost od policie v případech trestních řízení,

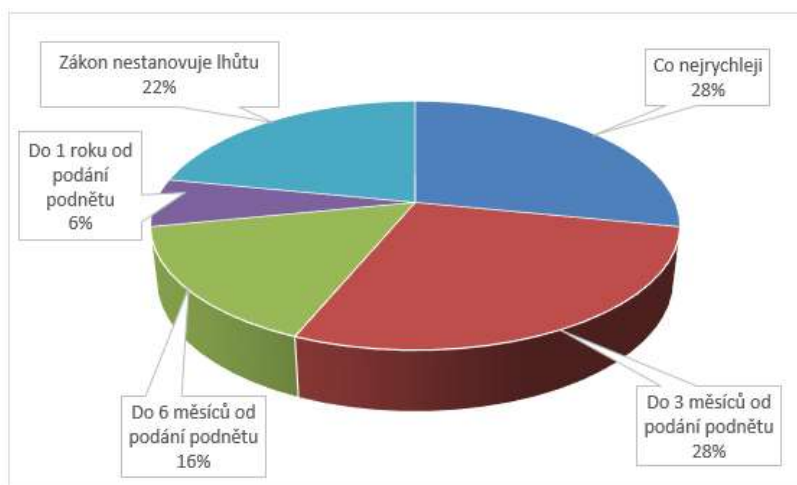
parlamentu, NKÚ, prezidenta republiky, zpravodajské služby, soudů ve věcech rozhodovacích a od orgánů činných v trestním řízení. Ombudsman současně nemá pravomoc nad organizacemi, které jsou v privátním vlastnictví, tedy ani nad bankami apod. Tyto organizace však často zřizují své vlastní instituty ombudsmana, což je jejich interní aktivitou a nejedná se v žádném případě o nezávislý orgán, ale spíše o komunikační kanál pro zákazníky, který by jim měl pomoci řešit sporné případy.

Z grafu 16 plyne poměrně dobrá informovanost odpovídajících. 50 % odpovědělo správně, že součinnosti jsou povinna poskytovat ministerstva a správní úřady a dále opět správně ve 30 % případů odpověděli respondenti, že je povinna spolupracovat i vězeňská služba. Ve 4 % odpověděli dotázaní, že součinnost musí poskytnout i školy, ale zde je nutno poznamenat, že je to v případě těch, které spadají pod místní samosprávu. Privátní školy takovou povinnost nemají. Nesprávné odpovědi byly zastoupeny méně, konkrétně 11 % odpovídajících si myslelo, že musí spolupracovat banky, což platí pouze v případě ČNB. Pouhých 5 % označilo povinnost spolupráce také pro soukromé subjekty což je nesprávné.

Otázka č. 17 - Víte v jaké lhůtě je povinen veřejný ochránce případ prošetřit?

Lhůta pro prošetření není nijak zákonem stanovena, nicméně ombudsman je povinen jednat bez zbytečného prodlení, a tedy v co nejkratší době, což bylo uvedeno v 50 % reakcí zachycených na grafu 17. 28 % odpovídajících totiž uvedlo variantu „co nejrychleji“ a dalších 22 %, že lhůta není stanovena. Ostatní odpovědi byly nesprávné. Nejvíce zastoupenou špatnou odpovědí byl v 28 % názor, že musí být případ prošetřen do tří měsíců. Dalších 16 % respondentů mylně odpovědělo, že do šesti měsíců. Poslední nesprávnou odpověď zvolilo 6 % oslovených, kteří si mysleli, že je prošetření nutné do jednoho roku.

Graf 17: Víte, v jaké lhůtě je povinen veřejný ochránce případ prošetřit?

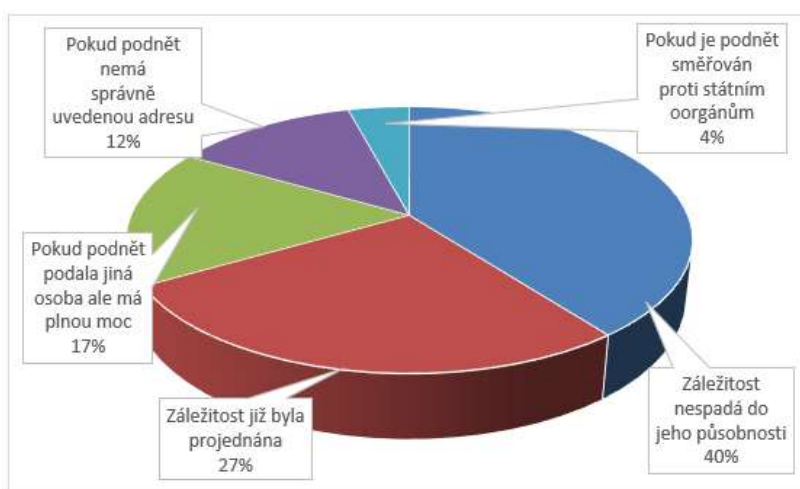

Zdroj: autor práce, 2017 (vlastní šetření)

Otázka č. 18 - Víte jaké podněty může veřejný ochránce práv odložit?

Z kontextu předchozích odpovědí částečně plyne i odpověď na tuto otázku, neboť například nad některými orgány nemá ombudsman pravomoc a musí stížnost odložit.

Graf 18: Víte, jaké podněty může veřejný ochránce práv odložit?

Zdroj: autor práce, 2017 (vlastní šetření)

V konkrétních případech je to kupříkladu u zmíněných trestně právních kauz, v případě výhrad k platné legislativě, v exekučním řízení a občanskoprávních sporech. Dále pak například při rozhodování soudů a v pracovněprávních sporech.

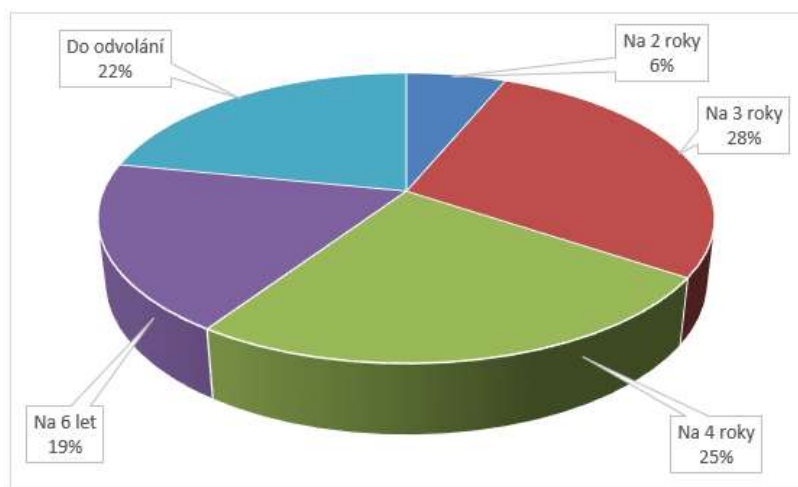
40 % respondentů se správně domnívá, že pokud nespadá záležitost do působnosti kanceláře ombudsmana je odložena – viz graf 18. Stejně tak v případě, když již byla záležitost projednána což uvedlo 27 % dotázaných. Mírně matoucí odpovědí byla varianta kdy podnět nemá správně uvedenou adresu. Takový případ může být odložen pro formální nedostatky, ale v praxi kancelář kontaktuje stěžovatele a snaží se chybějící nebo nesprávné údaje doplnit. Zde tedy odpovědělo 12 % respondentů nesprávně. 17 % respondentů se domnívalo, že plná moc nestačí k podání stížnosti což není pravdou a 4 % si chybně myslelo, že je možné odložit stížnost směřovanou proti státním orgánům, což je opak skutečnosti. Celkově odpovídali respondenti převážně správně.

Otázka č. 19 - Víte na jak dlouhé období je veřejný ochránce volen?

Veřejný ochránce práv je volen na období šesti let. Z grafu 19, který zobrazuje shromážděné odpovědi však plyne, že tato skutečnost veřejnosti není příliš známa. Je to částečně dáno také tím, že není volen veřejností, a tedy povědomí o volbě nového ochránce práv získávají občané hlavně z médií. Samotné funkční období jim známo příliš není a spíše uvažují o obdobích obvyklých pro jiné volené orgány.

Správnou odpověď tak uvedlo pouze 19 % respondentů. Většina účastníků průzkumu, přesně 28 % si myslí, že funkční období trvá 3 roky. Podobné procento, tedy 25 % dotázaných uvádí 4 roky a 22 % si myslí, že je volen do odvolání. Poslední skupinou zastoupenou 6 % respondentů uvedlo délku období 2 roky což také není správné.

Graf 19: Víte na jak dlouhé období je veřejný ochránce volen?

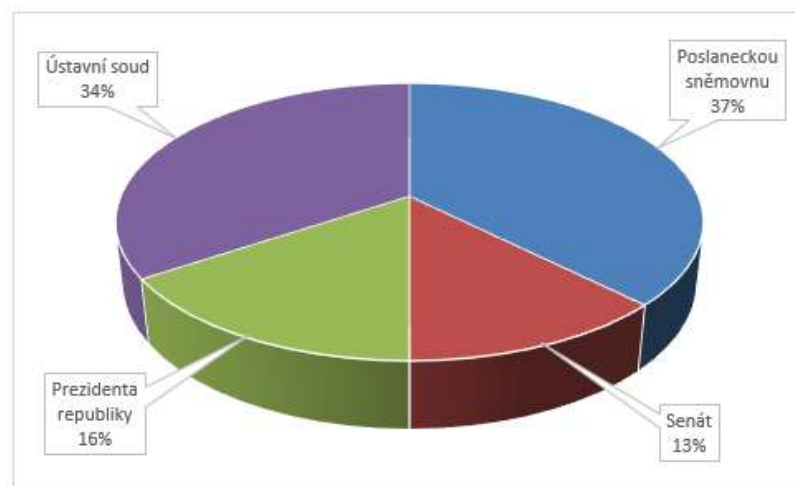
Zdroj: autor práce, 2017 (vlastní šetření)

Otázka č. 20 - Víte koho musí veřejný ochránce práv informovat o své činnosti?

Veřejný ochránce práv se zodpovídá ze své činnosti svému voliteli tedy poslanecké sněmovně. Zprávy o své činnosti sestavuje za každé kalendářní čtvrtletí na začátku následujícího. Souhrnná zpráva obvykle obsahuje v první části počet nově evidovaných podnětů s procentem podnětů, které jsou v působnosti ombudsmana a budou tedy prošetřovány. Dále stručné rozdělení podnětů do skupin a počty návštěv v zařízeních ve kterých se nacházejí osoby omezené na svobodě. Další částí je stručný přehled nejvýznamnějších řešených případů. Třetí část se pak věnuje detailněji vybraným případům. Zprávy neobsahují žádné informace o hospodaření kanceláře nebo jiná ekonomická data, stejně jako neobsahují informace o zdrojích vynaložených na řešení jednotlivých případů. Forma zprávy je spíše jednodušší, ne příliš přehledná. Vzhledem k tomu, že je předkládána významnou institucí a určena pro poslaneckou sněmovnu je její méně odborná skladba, forma a jazyková podoba poměrně překvapující (Zprávy pro poslaneckou sněmovnu, online, cit. 2018-01-25).

Přesto, že respondenti převážně nevěděli, že veřejného ochránce volí poslanecká sněmovna v otázce povinnosti informovat byly výsledky nepatrně lepší. Graf 20 ukazuje, že 37 %, tedy nejvíce odpovědí, správně označilo poslaneckou sněmovnu.

Graf 20: Víte koho musí veřejný ochránce práv informovat o své činnosti?

Zdroj: autor práce, 2017 (vlastní šetření)

Nicméně zbylé odpovědi byly nesprávné. 34 % respondentů označilo ústavní soud a 16 % prezidenta republiky. Poslední skupina označila za instituci, jež musí ombudsman o činnosti informovat, senát české republiky a to v 13 % případů.

7.2 VYHODNOCENÍ STATISTICKÉ ČÁSTI

Dle navržené metodiky byla pro zodpovězení druhé výzkumné otázky využita data z webových stránek veřejného ochránce práv.

Tabulka 3: Vyplněná pracovní tabulka s kvartálními údaji

		Přijato celkem	V působnosti	Mimo působnost	Vyřízeno celkem	Odloženo	Objasněno nebo posk. jiná pomoc	Nebylo pochybení úřadu	Bylo pochybení úřadu
2012	Q1	2 199	1 309	890	2 080	136	1 683	72	189
	Q2	1 986	1 253	733	1 894	150	1 480	91	173
	Q3	1 607	990	617	1 505	151	1 155	46	153
	Q4	2 328	1 389	939	2 113	186	1 734	52	140
	Celkem	8 120	4 941	3 179	7 592	623	6 052	261	655

		Přijato celkem	V působnosti	Mimo působnost	Vyřízeno celkem	Odloženo	Objasněno nebo posk. jiná pomoc	Nebylo pochybení úřadu	Bylo pochybení úřadu
2013	Q1	2 255	1 336	919	2 331	237	1 876	68	148
	Q2	2 033	1 151	882	2 359	257	1 804	108	188
	Q3	1 807	1 032	775	1 936	262	1 395	91	185
	Q4	1 944	1 032	775	2 031	231	1 850	79	141
	Celkem	8 039	4 551	3 351	8 657	987	6 925	346	662

		Přijato celkem	V působnosti	Mimo působnost	Vyřízeno celkem	Odloženo	Objasněno nebo posk. jiná pomoc	Nebylo pochybení úřadu	Bylo pochybení úřadu
2014	Q1	2 027	1 142	885	1 945	188	1 554	68	133
	Q2	2 037	1 205	832	1 851	199	1 513	32	106
	Q3	2 140	1 261	876	1 976	212	1 593	55	116
	Q4	1 999	1 196	801	1 843	206	1 487	61	88
	Celkem	8 203	4 804	3 394	7 615	805	6 147	216	443

		Přijato celkem	V působnosti	Mimo působnost	Vyřízeno celkem	Odloženo	Objasněno nebo posk. jiná pomoc	Nebylo pochybení úřadu	Bylo pochybení úřadu
2015	Q1	2 128	1 320	808	2 093	232	1 646	62	153
	Q2	2 103	1 348	755	2 091	269	1 601	64	150
	Q3	1 658	1 078	580	1 763	222	1 330	76	133
	Q4	1 652	1 051	601	1 696	191	1 264	77	164
	Celkem	7 541	4 797	2 744	7 643	914	5 841	279	600

		Přijato celkem	V působnosti	Mimo působnost	Vyřízeno celkem	Odloženo	Objasněno nebo posk. jiná pomoc	Nebylo pochybení úřadu	Bylo pochybení úřadu
2016	Q1	2 110	1 390	720	2 028	217	1 589	67	149
	Q2	2 103	1 350	753	2 098	270	1 606	64	151
	Q3	2 193	1 491	702	2 087	250	1 641	58	136
	Q4	2 050	1 354	696	2 118	214	1 707	64	121
	Celkem	8 456	5 585	2 871	8 331	951	6 543	253	557

Zdroj: autor práce, 2017 (vlastní šetření)

Publikovaná kvartální data byla přenesena do pracovní tabulky v MS Excel – viz tabulka 3 a následně sečteny jednotlivé roky do souhrnné tabulky 4.

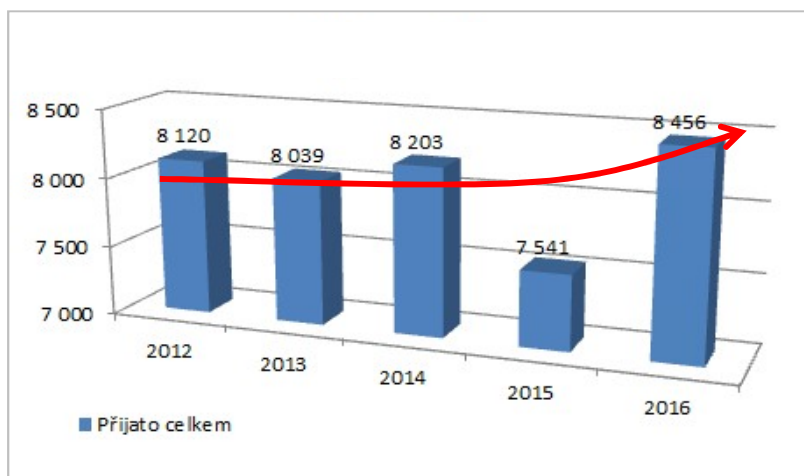
Tabulka 4: Vyplněná souhrnná tabulka s ročními údaji

	Přijato celkem	V působnosti	Mimo působnost	Vyřízeno celkem	Odloženo	Objasněno nebo posk. jiná pomoc	Nebylo pochybení úřadu	Bylo pochybení úřadu
2012	8 120	4 941	3 179	7 592	623	6 052	261	655
2013	8 039	4 551	3 351	8 657	987	6 925	346	662
2014	8 203	4 804	3 394	7 615	805	6 147	216	443
2015	7 541	4 797	2 744	7 643	914	5 841	279	600
2016	8 456	5 585	2 871	8 331	951	6 543	253	557

Zdroj: autor práce, 2017 (vlastní šetření)

Graf 21 nám zobrazuje podané žádosti na úřad veřejného ochránce práv od roku 2012 až do roku 2016. Kancelář ochránce přijme veškeré žádosti podané na tento úřad. Po jejich přečtení rozdělí žádosti ty, které má ochránce veřejných práv ve svém působení, a ty které jsou mimo jeho působnost.

Graf 21: Podané žádosti v letech 2012–2016

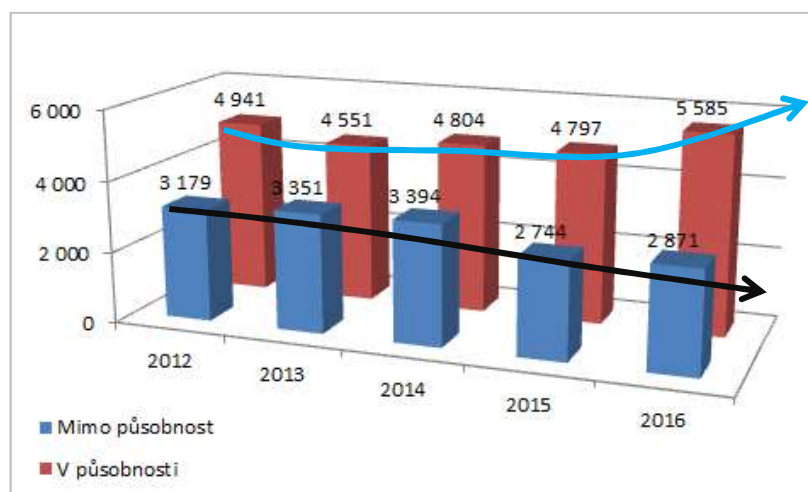

Zdroj: Ombudsman, online, cit. 2018-01-25 a vlastní vyhodnocení

Z trendu vývoje počtu podání za uplynulých pět let plyne, že se stále větší počet občanů obrací se svými žádostmi na tuto instituci. Z tohoto vývoje lze usuzovat, že zájem občanů obracet se na tuto instituci dlouhodobě roste.

Získaná statistická data byla dále využita pro vyhodnocení vývoje shody obsahu podání s kompetencí úřadu.

Graf 22: Podané žádosti v působnosti a mimo působnost ombudsmana

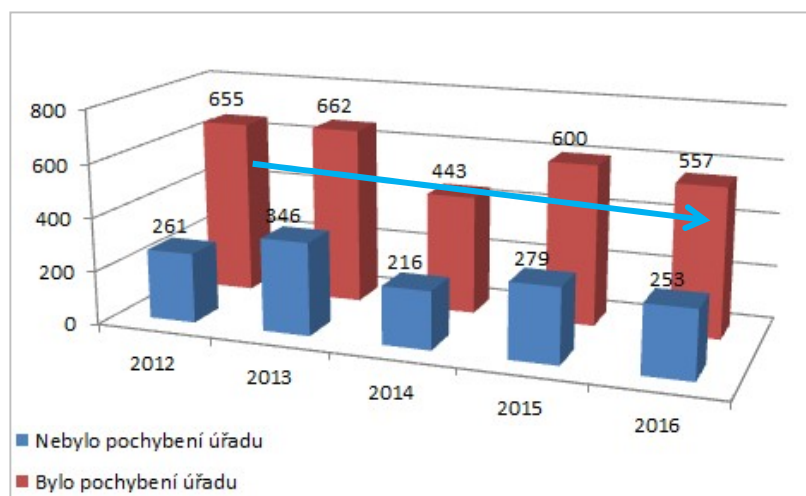
Zdroj: Ombudsman, online, cit. 2018-01-25 a vlastní vyhodnocení

Graf 22 zachycuje pozitivní trend vývoje obou zkoumaných veličin. Tedy pokles počtu podání, které úřad nemá v kompetenci řešit a současně nárůst počtu podání, jež do jeho kompetence patří. Tato statistika potvrzuje nárůst informovanosti veřejnosti, protože oba ze sledovaných trendů dokazují zvyšující se znalost o tom, s jakými případy se na úřad veřejného ochránce práv obracet.

Jako doplňkové zkoumání byla zvolena statistika počtu pochybení v případech řešených ombudsmanem. Pro správné vyhodnocení je nutné brát v úvahu předchozí výsledky, tedy že počet podání v kompetenci úřadu meziročně roste.

Graf 23 vyjadřuje počty případů ve kterých nedošlo k pochybení úřadů, současně se statistikou případů, kdy k pochybení došlo. Druhá statistika je doplněna o spojnicí trendu, který má mírně klesající směrnici, což vyjadřuje pozitivní trend. Přestože počty řešených případů meziročně rostou, počty pochybení mírně klesají.

Graf 23: Statistika pochybení úřadu

Zdroj: Ombudsman, online, cit. 2018-01-25 a vlastní vyhodnocení

Tento vývoj patrně odráží skutečnost, že dochází k celkovému zlepšení práce úřadů, na což může mít pozitivní vliv i práce veřejného ochránce práv jako opravné složky působící v těchto případech na straně veřejnosti.

DISKUSE VÝSLEDKŮ

První úsek empirického zkoumání byl založen na dotazníkovém šetření provedeném na skupině náhodně oslovených respondentů. K zodpovězení první výzkumné otázky, tedy jaká je úroveň znalostí veřejnosti o institutu veřejného ochránce práv, bylo dle stanovené metodiky nutno vyhodnotit soubor odpovědí na otázky 8 až 20, které monitorovaly znalosti formou testu.

Tabulka 5: Vyhodnocení testu znalostí

	Správné odpovědi	Správné odpovědi v %	Nesprávné odpovědi	Nesprávné odpovědi v %
Otázka č. 8	69	71,88 %	27	28,13 %
Otázka č. 9	66	68,75 %	30	31,25 %
Otázka č. 10	117	68,42 %	54	31,58 %
Otázka č. 11	57	59,38 %	39	40,63 %
Otázka č. 12	29	30,21 %	67	69,79 %
Otázka č. 13	31	32,29 %	65	67,71 %
Otázka č. 14	48	50,00 %	48	50,00 %
Otázka č. 15	81	60,00 %	54	40,00 %
Otázka č. 16	129	79,63 %	33	20,37 %
Otázka č. 17	48	50,00 %	48	50,00 %
Otázka č. 18	96	66,67 %	48	33,33 %
Otázka č. 19	18	18,75 %	78	81,25 %
Otázka č. 20	36	37,50 %	60	62,50 %

Celkový průměr **Správné: 53,34 %** **Nesprávné: 46,66 %**

Zdroj: autor práce, 2017 (vlastní šetření)

Tabulka 3 přináší poměrně vyrovnané výsledky. Průměrné procento správných odpovědí je 53,34 % a průměrné procento špatných odpovědí je 46,66 %. Respondenti odpověděli, že informace čerpají zejména z internetu, televize a rádia. Nicméně v případě internetu to nejsou stránky veřejného ochránce práv. Z těchto faktů plyne, že informace pocházejí především z mediálně známých kauz a vyšší procento správných odpovědí tedy

mají spíše opakovaně zveřejňované informace v rámci těchto případů. Jakmile jsou otázky méně obvyklé – například komu se úřad ze své činnosti zodpovídá je procento správných odpovědí poměrně nízké. Pro označení znalostí jako dobré bylo kritériem dosažení alespoň 70 % úrovně správných odpovědí. V tomto případě nebylo této kvóty dosaženo a nelze tedy hodnotit úroveň znalostí jako dobrou.

Shrnující odpověď na výzkumnou otázku číslo 1 – Jaká je úroveň znalostí veřejnosti o institutu veřejného ochránce práv: znalosti veřejnosti je možné, na základě stanovených podmínek a po vyhodnocení průzkumu, považovat za špatné.

Druhá část empirického zkoumání zjišťovala, jakým způsobem se vyvíjí struktura a počet podaných podnětů na úřad veřejného ochránce práv. Z provedeného statistického vyhodnocení plyne, že meziročně počet podání od občanů roste. Výjimkou byl pouze výrazný pokles v roce 2015. Bohužel z dostupných pramenů není možné zjistit důvod tohoto poklesu. Data pro rok 2017 nejsou v době přípravy této práce ještě k dispozici. Ze zpráv pro poslaneckou sněmovnu za 1. –3. čtvrtletí plyne, že bylo podáno 6204 žádostí. Pokud bude zachován podobný trend lze vyvodit, že rok 2017 bude nejméně na úrovni roku 2016.

Za pozitivní lze považovat také směr, kterým se vyvíjí počty podání, jež patří, anebo nepatří, do působnosti kanceláře veřejného ochránce práv. Počet chybně podaných žádostí meziročně klesá a současně počet správně podaných žádostí, které do působnosti ombudsmana patří.

Posledním zkoumaným trendem bylo množství pochybení úřadů. I zde lze sledovat pozitivní vývoj. Počty pochybení klesají, a to i přesto, že roste počet žádostí. Na tento vývoj má jistě vliv větší dohled nad institucemi, větší mediální tlak a pochopitelně i úřad ombudsmana jako nástroj opravného prostředku.

Shrnující odpověď na výzkumnou otázku číslo 2 – Jakým způsobem se vyvíjí struktura a počet podaných podnětů na úřad veřejného ochránce práv: počet podání má meziročně rostoucí trend, při současném pozitivním vývoji trendu správně podaných žádostí a klesajícím vývoji pochybení prošetřovaných úřadů.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce poskytla přehled základních informací a obecných faktů o vzniku a činnosti ombudsmanských institucí v ČR i v některých dalších zemích, jejich postupný vývoj, právní úpravu a postavení v právním systému. Rešeršní část byla zaměřena na institut veřejného ochránce práv v České republice, podmínky ustanovení do funkce, historii vzniku této instituce v České republice a její činnosti. Další část byla věnována institutu Evropského veřejného ochránce práv. Hlavním posláním veřejného ochránce práv je služba těm občanům, kterých se dotklo nesprávné rozhodnutí úřadů či pochybení konkrétního úředníka. Veřejný ochránce práv pomáhá chránit práva občanů a zprostředkovává veřejnosti přístup k jejich lepší vymahatelnosti. Skutečnosti, jaká je informovanost veřejnosti o tomto institutu a jak se vyvíjí počty žádostí o poskytnutí pomoci, se pak věnovala aplikační část práce.

Hlavním cílem práce bylo vyhodnocení znalostí veřejnosti o instituci ombudsmana. Pro naplnění tohoto cíle byla stanovena první výzkumná otázka zkoumající, jaká je úroveň znalostí veřejnosti o institutu veřejného ochránce práv. Pro doplnění přehledu, jakým způsobem se vyvíjí struktura a počet podaných podnětů na úřad veřejného ochránce práv byla položena výzkumná otázka druhá. Oba tyto dílčí cíle byly naplněny a jejich prostřednictvím naplněn i hlavní cíl práce.

Je jistě pozitivní, že dle statistického vývoje podání roste zájem veřejnosti o tuto instituci, nicméně výsledky průzkumu ukazují, že informovanost není na dostatečné úrovni. Bylo by nepochybně vhodné, aby v budoucnu došlo ke zlepšení informovanosti. Úřad samotný by měl vytvářet větší aktivitu směrem k propagaci své činnosti, tak aby se ještě více zvýšil zájem veřejnosti o tuto službu. Práce tohoto úřadu je službou veřejnosti pomáhající napravovat nesprávné postupy úřadů a činí vymahatelnost práva dostupnější i obyčejným lidem. Také například čtvrtletní zprávy pro poslaneckou sněmovnu by mohly mít lepší úroveň, protože jsou vizitkou této instituce.

Je velice důležité, že takový úřad vůbec existuje. Jeho pomoc vyhledává značné množství lidí, a to svědčí o rostoucí důvěře ze strany občanů. Bylo by jistě zajímavé například v rámci jiné závěrečné práce tuto tematiku dále rozpracovat a najít kupříkladu marketingová doporučení, jak zvýšit povědomí o této instituci mezi širší veřejností.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

BLACK, Henry Campbell, Joseph R. NOLAN a Jacqueline M. NOLANHALEY, Blackův právní slovník. Přeložil Vladimír Balaš, 6. vyd., v ČR 1., Praha: Victoria Publishing, 1993, s. 768, ISBN 80-85605-23-6

HOLÁ, Lenka. *Mediace v teorii a praxi*. Praha: Grada, 2011. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-3134-6.

HRABCOVÁ, PH.D., JUDr. Dana. *Působení ombudsmana v demokratické společnosti: Sborník z mezinárodní vědecké konference*. Praha, 2003.

ŠABATOVÁ, Anna. *Ombudsman a lidská práva*. 2009. ISBN 978-80-7239-229-2.

SLÁDEČEK, Vladimír. *Ombudsman, ochránce práv ve veřejné správě*. 1998. ISSN 0323-0619.

SLÁDEČEK, Vladimír. *Zákon o Veřejném ochránci práv*. 2. vydání. 2011. ISBN 978-80-7400-158-1.

VODIČKA, Karel a Ladislav CABADA. *Politický systém České republiky: Historie a současnost*. Portál, 2003. ISBN 9788071787181.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výskumu*. 4., rozš. vyd. Bratislava: Vydavateľstvo UK, 2008. ISBN 978-80-223-2391-8.

O'REILLY, Emily. *Masterminds of the Right*. Attic Press, 1992. ISBN ISBN 1-85594-044-2.

Seznam použitých internetových zdrojů

Agentura pro začleňování [online]. Praha: Úřad vlády, 2017 [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: <http://www.socialni-zaclenovani.cz/>

Články o Kuřimské kauze. Idnes.cz [online]. 2014 [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: <http://zpravy.idnes.cz/kauza-tyrani-v-kurimi-0ty-/krimi.aspx?klic=64026>

Důvodová zpráva k zákonu č. 349/1999 Sb. [online]. 2010 [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: <http://www.komora.cz/download.aspx?dontparse=true&FileID=4648>

EUROPEUM: *Institut pro evropskou politiku* [online]. 2016 [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: <http://old.europeum.org/index.php/cz/>

EUROPEUM: *Institut pro evropskou politiku* [online]. 2016 [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: <http://old.europeum.org/index.php/cz/>

EU Ombudsman Emily O'Reilly to speak at Dataharvest [online]. EU, 2014 [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: <http://www.journalismfund.eu/news/eu-ombudsman-emily-o%E2%80%99reilly-speak-dataharvest>

Evropský veřejný ochránce práv. *Evropský veřejný ochránce práv* [online]. 2017 [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: <https://www.ombudsman.europa.eu/cs/home.faces>

Ombudsman: Veřejný ochránce práv [online]. 2016 [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: <http://www.ochrance.cz/>

Zprávy pro poslaneckou sněmovnu. [online]. 2017 [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: <https://www.ochrance.cz/zpravy-o-cinnosti/zpravy-pro-poslaneckou-snemovnu/>

Právní předpisy:

Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. [online]. [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: www.echr.coe.int/Documents/Convention_CES.pdf

Zákon č. 349/1999 Sb. o Veřejném ochránci práv. [online]. [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-349>

Zákon č. 82/1998 Sb. o Odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád). [online]. [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-82>

SEZNAM ZKRATEK

ČNB	-	Česká národní banka
ČR	-	Česká republika
ČSFR	-	Česká a Slovenská Federativní Republika
ČSSD	-	Česká strana sociálně demokratická
EU	-	Evropská unie
NKÚ	-	Nezávislý kontrolní úřad
OSN	-	Organizace spojených národů
OSPOD	-	Orgán sociálně-právní ochrany dětí

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků

Obrázek 1: První veřejný ochránce práv v ČR - JUDr. Otakar Motejl.....	13
Obrázek 2: Schéma volby a zodpovědností	16
Obrázek 3: Současná veřejná ochránkyně práv v ČR - Mgr. Anna Šabatová	17
Obrázek 4: Schéma průběhu šetření	19
Obrázek 5: Současná Evropská ombudsmanka – Emily O'Reilly	25
Obrázek 6: Náhled pracovního souboru v MS Excel.....	31

Seznam tabulek

Tabulka 1: Pracovní tabulka s kvartálními údaji	29
Tabulka 2: Finální tabulky se souhrnnými údaji v letech.....	30
Tabulka 3: Vyplněná pracovní tabulka s kvartálními údaji	53
Tabulka 4: Vyplněná souhrnná tabulka s ročními údaji	54
Tabulka 5: Vyhodnocení testu znalostí.....	57

Seznam grafů

Graf 1: Rozložení respondentů dle pohlaví	32
Graf 2: Rozložení respondentů dle věku.....	33
Graf 3: Rozložení respondentů dle jejich zaměstnání	34

Graf 4: Odkud máte informace o veřejném ochránci práv?.....	35
Graf 5: Máte osobní zkušenosti s kanceláří veřejného ochránce práv?	36
Graf 6: Znáte nějaký případ, který řešil veřejný ochránce práv?.....	37
Graf 7: Obrátil byste se na ombudsmana v případě porušení Vašich práv?	38
Graf 8: Kdo byl prvním veřejným ochráncem práv (ombudsmanem) v ČR?.....	39
Graf 9: Kdo je současný veřejný ochránce práv v ČR?	40
Graf 10: Víte, jakou problematikou se veřejný ochránce práv zabývá?.....	41
Graf 11: Víte kde je sídlo Kanceláře veřejného ochránce práv?	42
Graf 12: Kdo volí veřejného ochránce práv do funkce?	43
Graf 13: Kdo se může obrátit na veřejného ochránce práv se stížností?	44
Graf 14: Jaký je poplatek za podání žádosti?	45
Graf 15: Víte, jaká opatření k nápravě může veřejný ochránce práv navrhnout?.....	46
Graf 16: Jaké orgány jsou ze zákona povinny spolupracovat s ombudsmanem?	47
Graf 17: Víte, v jaké lhůtě je povinen veřejný ochránce případ prošetřit?	49
Graf 18: Víte, jaké podněty může veřejný ochránce práv odložit?.....	49
Graf 19: Víte na jak dlouhé období je veřejný ochránce volen?	51
Graf 20: Víte koho musí veřejný ochránce práv informovat o své činnosti?	52
Graf 21: Podané žádosti v letech 2012–2016	55
Graf 22: Podané žádosti v působnosti a mimo působnost ombudsmana	55
Graf 23: Statistika pochybení úřadu	56

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A: Vzor dopisu ombudsmanovi se stížností.....	I
Příloha B: Výzkumný dotazník.....	II

Příloha A: Vzor dopisu ombudsmanovi se stížností

Vážený pane ombudsmane,

obracím se na vás s žádostí o pomoc s vyřešením problému s přístupem na pozemek.

Bydlíme v obci V. na pozemku, na němž naše rodina žije a vlastní ho už 50 let. Pod tímto pozemkem vede od nepaměti obecní cesta. Je to jediná přístupová cesta k našemu pozemku, ale také k dalším pozemkům kolem. Před asi 5 lety koupila pozemek na druhé straně cesty paní B., založila si chov koní a jednoho dne cestu přehradila elektrickým ohradníkem. Tvrdila nám, že si nechala udělat vyměření hranic pozemků a podle něho je cesta součástí jejího pozemku. Obecní cesta prý má podle tohoto vyměření správně vést přes náš pozemek. Všichni pamětníci v obci ale mohou potvrdit, že cesta byla celá léta, už od nepaměti v místech, kde je i nyní, že se nikdy nepřesouvala.

Navštívili jsme katastr nemovitostí, kde s námi vše vyhledali a ubezpečili nás, že z naší strany je vše v pořádku, nemusíme nic podnikat, protože mapy i téměř před 200 lety souhlasí, že cesta na našem pozemku není.

Obrátili jsme se proto na obecní úřad a žádali, aby zajistili odstranění záatarasu z cesty. Do dnešního dne se ale nic nestalo. Obecní úřad sice rozhodl, že má být oplocení odstraněno a průchod uvolněn, ale paní B. se odvolala ke krajskému úřadu a ten rozhodl opačně. Cesta je už tři čtvrtě roku zatarasená a od obecního úřadu dostáváme pouze informace, že se věc řeší. Nakonec nás vyzvali k mimosoudní dohodě! S tím nesouhlasíme, a tak Vás prosíme o pomoc, aby byl přístup na obecní cestu opět uvolněn.

V příloze přikládám kopie naší korespondence a zápisů z jednání s úřady

(Ombudsman, online, cit. 2018-01-25).

Příloha B: Výzkumný dotazník

1. strana dotazníku

Průzkum znalostí veřejnosti o veřejném ochránci práv

Univerzita Jana Amose Komenského

Praha 2017

Dobrý den, mé jméno je Dominika Vacková a studuji Univerzitu Jana Amose Komenského v Praze. Pro svoji Bakalářskou práci provádím výzkum věnující se problematice veřejného ochránce práv.

Chtěla bych Vás požádat o vyplnění tohoto dotazníku, jehož vyhodnocení bude využito k výzkumné části mé práce.

Šetření je zcela anonymní a v případě, že se rozhodnete mi s dotazníkem pomoci, prosím o co nejpečlivější vyplnění níže uvedených otázek. Otázky jsou koncipovány tak, aby bylo možné vybrat z nabízených variant odpovědí. Vámi vybranou odpověď prosím zakroužkujte. Nevystihuje-li varianta odpovědi zcela Váš názor, přikloňte se prosím k takové variantě, která je mu nejbližší. Není-li uvedeno jinak, označte vždy pouze jednu variantu. Protože návaznost otázek je k mému zkoumání důležitá, prosím o vyplnění pokud možno všech otázek.

Za vyplnění dotazníku Vám předem děkuji. Dominika Vacková

1. Pohlaví	☐ Žena	☐ Muž			
2. Věk	☐ Do 35 let	☐ 35-40 let	☐ 40-45 let	☐ 45-50 let	☐ Více než 50 let
3. Zaměstnání	☐ Jsem student	☐ Pracuji ve veřejném sektoru	☐ Pracuji v soukromém sektoru	☐ Jsem osobou samostatně výdělečně činnou	☐ Nepracuji, jsem nezaměstnaný, MD ...
4. Odkud máte informace o veřejném ochránci práv? Můžete zadat více odpovědí.	☐ TV / radio	☐ Internet	☐ Z úřadu státní správy	☐ Webové stránky VOP	☐ Jiné zdroje
5. Máte osobní zkušenosti s Kanceláří veřejného ochránce práv nebo s ochráncem?	☐ Ano, byl jsem účastníkem šetření	☐ Ano, podal jsem podnět k prošetření	☐ Ne, ale v mém okolí je osoba s přímou zkušeností	☐ Ne, nemám žádnou zkušenost	
6. Znáte nějaký případ který řešil veřejný ochránce práv.	☐ Ano, znám některé mediálně známé kauzy	☐ Ano, mám osobní zkušenost	☐ Ne, takový případ neznám		
7. Obrátil by jste se na veřejného ochránce práv v případě porušení Vašich práv?	☐ Ano určitě	☐ Pravděpodobně ano	☐ Nevím	☐ Pravděpodobně ne	☐ Určitě ne
8. Kdo byl prvním veřejným ochráncem práv (ombudsmanem) v ČR?	☐ JUDr. Otakar Motejl	☐ Mgr. Anna Šabatová	☐ JUDr. Stanislav Kreček	☐ JUDr. Pavel Pořízek, Ph.D.	☐ JUDr. Klára Samková, Ph.D.

2. strana dotazníku

9. Kdo je současný veřejný ochránce práv v ČR?	JUDr. Otakar Motejl	Mgr. Anna Šabatová	JUDr. Stanislav Křeček	JUDr. Pavel Pořízek, Ph.D.	JUDr. Klára Samková, Ph.D.
10. Víte, jakou problematikou se veřejný ochránce práv zabývá? Můžete zadat více odpovědí.	Když je úřad nečinný	Exekucí	Nevhodné chování úředníka nebo úřadu	Uzavírání nebo ukončování pracovního poměru	Trestněprávní věci
11. Víte kde je sídlo Kanceláře veřejného ochránce práv?	Praha	Brno	Ostrava	České Budějovice	Olomouc
12. Kdo volí veřejného ochránce práv do funkce?	Poslanecká sněmovna ČR	Senát ČR	Přezident ČR	Přímá volba	Premiér ČR
13. Kdo se může obrátit na veřejného ochránce práv se stížností?	Pouze fyzická osoba	Kdokoliv kdo žije v ČR	Jen osoba starší 18 let	Pouze právnická osoba	Právnická i fyzická osoba
14. Jaký je poplatek za podání žádosti?	Podání je bez poplatku	Nevím	Podání je zpoplatněno ale neznám částku	500,-	1000,-
15. Víte jaká opatření k nápravě může veřejný ochránce práv navrhnout? Můžete zadat více odpovědí.	Může měnit rozhodnutí orgánů státní správy	Může rušit rozhodnutí orgánů státní správy	Může rušit i měnit rozhodnutí orgánů státní správy	Nemůže měnit ani rušit rozhodnutí orgánů státní správy	Může požadovat nápravu pochybení orgánů státní správy
16. Víte jaké orgány jsou ze zákona povinny spolupracovat s veřejným ochráncem práv? Můžete zadat více odpovědí.	Ministerstva a správní úřady	Vězenská služba ČR	Soukromé organizace	Školy	Banky
17. Víte v jaké lhůtě je povinen veřejný ochránce případ prošetřit?	Co nejrychleji	Do 3 měsíců od podání podnětu	Do 6 měsíců od podání podnětu	Do 1 roku od podání podnětu	Zákon nestanovuje lhůtu
18. Víte jaké podněty může veřejný ochránce práv odložit? Můžete zadat více odpovědí.	Záležitost nespadá do jeho působnosti	Záležitost již byla projednána	Pokud podnět podala jiná osoba ale má plnou moc	Pokud podnět nemá správně uvedenou adresu	Pokud je podnět směřován proti státním orgánům
19. Víte na jak dlouhé období je veřejný ochránce volen?	Na 2 roky	Na 3 roky	Na 4 roky	Na 6 let	Do odvolání
20. Víte koho musí veřejný ochránce práv informovat o své činnosti?	Poslaneckou sněmovnu	Senát	Prezidenta republiky	Ústavní soud	

Zdroj: autor práce, 2017

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Dominika Vacková

Obor: Evropská hospodářskosprávní studia

Forma studia: Kombinovaná

Název práce: Průzkum znalostí veřejnosti o institutu veřejného ochránce práv

Rok: 2018

Počet stran textu bez příloh: 51

Celkový počet stran příloh: 3

Počet titulů českých použitých zdrojů: 7

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 2

Počet internetových zdrojů: 12

Vedoucí práce: Ing. Veselá Jana